

GŁOS KUTNOWSKI

PISMO POLSKIEJ PARTII ROBOTNICZEJ

ROK IV

ŁÓDŹ, NIEDZIELA 7 LISTOPADA 1948 ROKU.

Nr 305 (1250)

Bolesław Bierut

Prawda o Rewolucji Listopadowej jest niezwykła

Międzynarodowe i ogólnoludzkie znaczenie Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Listopadowej 1917 roku nigdy nie występowało tak jasno w świadomości mas pracujących całego świata jak dziś. W ciągu trzech z górą dziesięcioleci imperialiści i wstecznicy, oszczercy wszelkiego pokroju i ludzie bez sumienia czynili wszystko, aby prawdę o Rewolucji Październikowej zatopić w morzu kłamstw, obelg i nienawiści.

Ale prawda o tej rewolucji jest niezwykła i nieśmiertelna. Nie ma takiej siły wstecznej, która byłaby w stanie zabić lub powstrzymać twórczy bieg dziejów społecznych, gdy towarzyszą mu dążenia i uczucia, nadzieje i sympatie wielu setek milionów najlepszych, najuczciwszych ludzi pracy — we wszystkich punktach naszego globu.

Prawda o Wielkiej Rewolucji Proletariackiej jest nieśmiertelna i z coraz to większą mocą przebija sobie drogę do serc i umysłów ludzkich.

Na tysiącletnim szlaku historii ludzkiej rozpoczęła ona nową epokę — epokę całkowitego wyzwolenia mas pracujących. To określa jej znaczenie.

Prawdę o Rewolucji Listopadowej poznał człowiek pracy nie tylko z jej deklaracji ideologicznych i programowych, które nie zawsze, nie wszędzie zdołały docierać do jego świadomości. Poznawał ją i poznaje codziennie z jej skutków.

Czyż nie jest prawdą widoczną dziś już dla każdego proletariusza, że dzięki Rewolucji Listopadowej 200 milionów obywateli ZSRR wielokrotnie polepszyło warunki swego bytu i swej kultury?

Czyż nie jest prawdą, widoczną dla wszystkich, że siła i znaczenie państwa radzieckiego, dzięki Rewolucji Listopadowej — w ciągu krótkiego okresu życia jednego pokolenia — osiągnęły poziom, jakemu pod wielu względami nie dorównuje żadne inne państwo na świecie?

Czyż nie jest prawdą, że Związek Radziecki jest dziś dzięki Rewolucji Listopadowej — przykładem i wzorem braterstwa narodów, największą kuźnicą oświaty, nauki, myśli, sztuki, niewyczerpanym źródłem twórczych sił i talentów, że jest on ostoją walki o pokój i postępowe dążenia ludzkie?

Tej prawdy nie są w stanie zaciemnić kalumnie imperialistów, zabiegi podze-

gaczy wojennych, bezwstydnymi intrygami siewców niepck ja i zamętu międzynarodowego, oszczerstwami wsteczników i skowytami wrzasku mas kapitalistycznych! Imperialistycznych wrogów Związku Radzieckiego demaskują ponadto nieustannie ich czyny, ich polityka — polityka awantur wojennych w Grecji, w Palestynie, w Indonezji, w Chinach, w Korei itp. Polityka podporządkowania sobie słabszych krajów i narodów, polityka terroru i gwałtów w stosunku do mas pracujących, które walczą przeciwko wciąż pogarszającym się warunkom ich bytu.

Prawdę o Rewolucji Październikowej poznają inne narody świata z doświadczeń i losów własnego kraju. Nie ma takiego kraju, któryby w przebiegu własnego rozwoju nie odczuł doniosłych skutków rewolucji 1917 roku.

Dla wielu jednak narodów — i w tej liczbie dla Narodu Polskiego — Rewolucja Listopadowa miała znaczenie szczególne, decydujące dla ich istnienia. Dwie krotnie w ciągu jednego wiekierwiczca Naród Polski odzyskał wolność dzięki siłom, które wyrosły z Rewolucji Listopadowej! Pierwszy raz w roku 1918, po raz drugi — w latach 1944-45. Różnice między tymi dwoma okresami mogą służyć jako ilustracja międzynarodowych skutków Rewolucji Listopadowej. Różnice te kształtowały się w życiu wewnętrznym Polski i w świadomości jej mas pracujących niewątpliwie pod wpływem doświadczeń i osiągnięć Rewolucji 1917 r. pod wpływem wyników budownictwa socjalistycznego ZSRR i pod wpływem wielkiego zwycięskiego marszu wyzwolenie Armii Radzieckiej.

W oparciu o pomoc i doświadczenie Rewolucji i budownictwa socjalistycznego ZSRR masy pracujące Polski i krajów demokracji ludowej mogły urzeczywistnić wielkie reformy społeczne i przystąpić do budowy fundamentów nowego ustroju społecznego socjalizmu.

Budując fundamenty socjalizmu masy pracujące Polski i innych krajów demokracji ludowej dziś już w codziennej pracy uczą się poznawać i cenić doniosłe doświadczenia ZSRR — kraju, który nie tylko pierwszy obalił władzę carskiej tyranii, rozbił stary ustrój wyzysku i zbudował socjalizm, ale — swą ofiarną i bohaterką walką utworzył innym narodom drogę do wyzwolenia.

BOLESŁAW BIERUT

Józef Cyrankiewicz

Sekretarz Generalny CKW PPS

Święto Wolności i Rewolucji

Dzień 7 listopada 1917 roku stanowi punkt zwrotny w dziejach ludzkości. Jest początkiem całej epoki historycznej. Epoki realizacji socjalizmu. Szturm robotników piotrogrodzkiej do bram Pałacu Zimowego i salwy krądownika „Aurore” zwiastowały nadejście Wielkiej Rewolucji Proletariackiej.

Cele i zadania tej rewolucji wytyczyli na wiele lat przedtem Karol Marks i Fryderyk Engels. Z ich nauk zrodził się rewolucyjny socjalizm — potężny oręż walki o wyzwolenie klasy robotniczej, a z nią wszystkich uciskanych i krzywdzonych, z pęt ustroju kapitalistycznego.

Ale oręż ten tępał i rdzewiał w rękach oportunistycznych przywódców drugiej międzynarodówki, którzy prowadzili ruch robotniczy na manowce rewizjonizmu. Odrywali go od zadań walki klasowej, szukali ugody z burżuazją, aż stali się jej agentami w szeregach klasy robotniczej.

Międzynarodowy ruch robotniczy ocalał jednak od zwyrodnienia i upadku dzięki nieugiętej woli rewolucyjnej partii bolszewickiej i jej przywódców — Lenina i Stalina. Wierna założeniom marksizmu zahartowana w długoletnich bojach z caratem, partia bolszewicka, wydała nieubłąganą walkę oportunistom i zdrańcom w szeregach klasy robotniczej. Doświadczenia walki z wrogiem klasowym i jego agentami w ruchu robotniczym posłużyły Leninowi za podstawę do rozwinięcia teorii marksistowskiej. Tak powstał marksizm-leninizm — teoria rewolucyjnej walki o socjalizm w dobie imperializmu.

Klasa robotnicza Rosji znalazła w partii bolszewickiej wspaniałego przywódcę swej walki o wyzwolenie. Pod kierownictwem partii bolszewickiej i w oparciu o niezawodną naukę marksizmu-leninizmu klasa robotnicza Rosji potrafiła skutecznie zaatakować carat, który był żandarmem Europy, dławicielem wszystkich ruchów wolnościowych, niezwykłą zdawałoby się twierdzą reakcji. Na gruzach obalonej władzy caratu i burżuazji, proletariatusyjski zbudował pierwszą w dziejach władzę robotniczo-chłopską. Zwycięska Rewolucja Listopadowa uutorowała drogę do budowy socjalizmu. Partia bolszewicka pod wodzą Stalina stała się z kolei pierwszym na świecie budowniczym państwa socjalistycznego.

Zwycięstwo Rewolucji Listopadowej oznaczało, że masy ludowe całego świata, że miliony ludzi uciskanych w krajach kapitalistycznych i krajach kolonialnych uzyskały sprzymierzenia, wielkiego sojusznika w ich walce o wyzwolenie spo-

łeczne i narodowe. Obóz postępu i pokoju, obóz wolności i niepodległości narodów, znalazł ostoję i ośrodek, wokół którego mógł skupiać swe siły.

Czym był dzień 7 listopada 1917 roku dla całej ludzkości przekonał się nauce w latach wojny z faszyzmem. Po- tego państwa socjalistycznego, które naro-

dziło się właśnie w owym dniu listopadowym, uratowała świat od zalewu hitlerowskiego barbarzyństwa i ocaliła naszą kulturę od zagłady.

Zygmunt Modzelewski

Minister Spraw Zagranicznych R.P.

WSPÓLPRACA I PRZYJAŹŃ

Dzień 7 listopada 1917 roku od dawna już zajął zaszczytne miejsce nie tylko w historii Rosji, ale w dziejach całej ludzkości i ogromnym znaczenia przeniknął do mózgow ludzkich w najbardziej oddalonych zakątkach świata.

W tych warunkach, trudne były wysiłki wstecznicstwa polskiego, próbującego w okresie międzywojennym za wszelką cenę odgrodzić polski świat pracy od postępu myśli socjalistycznej. Trudne i zarazem haniebne, gdyż wyrażone we wstecznej polityce wewnętrznej i zagranicznej obozu panującego w Polsce, doprowadziły do strasnej klęski wrześniowej i katastrofy Narodu Polskiego, oddanego na łup okupantom hitlerowskim.

Ten najbardziej ponury okres w dziejach Polski przeżył zwycięstwa Armii Radzieckiej, która wraz ze sformowanym w Związku Radzieckim Wojskiem Polskim, przyniosła nam wyzwolenie spod okupacji hitlerowskiej. Fakt ten stał się punktem zwrotnym w stosunkach polsko-radzieckich, których pozytywna wartość ujawniła się w całej pełni dla każdego uczciwego Polaka.

Od tej pory upłynęło już z górą trzy lata. Zdzierżgnięta na polach bitew przyjaźń, której podstawy zostały przecież zrodzone już w wielkie dni listopadowe w Leningradzie i Moskwie, rozwinięta się w konstruktyną i twórczą współpracę we wszystkich dziedzinach. Od uchwał Poczdamskich poprzez Konferencję Warszawską, do ostatniej sesji Narodów Zjednoczonych w Paryżu, współpraca polityczna polsko-radziecka rozwija się z korzyścią dla obu stron, s pożytkiem dla powszechnego pokoju, a przede wszystkim s pożytkiem dla Polski. Nie jest również do pomysłenia nasze szybkie tempo odbudowy bez szczerej przyjaźni s krajem sowieckiego socjalizmu. Myślę, że o tym wszystkim należy jeszcze raz przypomnieć sobie i innym s okazji 31 rocznicy Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Listopadowej, która zmieniająca ustrój społeczny i polityczny w danej Rosji, zmieniła nie tylko podstawy polityki i ekonomii tego kraju, ale zmieniła również człowieka. Zrozumienie tego jest również pierwszym warunkiem dla zmiany człowieka w Polsce, dla zmiany zapoczątkowanej u nas 22 lipca 1944 roku.

Dla nas, Polaków, dzień 7 listopada ma szczególne znaczenie. Nie tylko dlatego, że w walce z proletariatusyjskiego brali zawsze tak żywy udział Polacy i że wśród przywódców partii bolszewickiej nie brakło naszych rodaków. Ale również dlatego, że losy Polski były zawsze ściśle związane z losami międzynarodowych sił rewolucyjnych. Wielka Rewolucja rosyjska dwukrotnie w ciągu ćwierćwiecza zaważyła decydująco na naszych losach. W roku 1917 proklamowała ona prawo Narodu Polskiego do stanowienia o swych losach, w roku 1944 — Armia Czerwona, zrodzona z owej rewolucji, przyniosła nam wolność. Toteż w dniu 7 listopada obchodzimy rocznicę rewolucji rosyjskiej nie tylko jako święto bratniego państwa radzieckiego i jego narodów — ale jako święto nasze, święto międzynarodowe, święto wolności, święto walki o socjalizm na całym świecie.

W dniu tego międzynarodowego święta Wolności i Rewolucji — klasa robotnicza Polski przesyła ludom Związku Radzieckiego życzenia najwspanialszego rozkwitu pierwszego państwa socjalistycznego. Siła tego państwa jest najlepszą rękojmią wolności, postępu i pokoju na świecie.

Fundamentem zaś tej siły, dźwignią rozwoju Związku Radzieckiego była od początku, od przełomowych dni rewolucji, poprzez zwycięską wojnę domową i wojnę z interwencją imperialistyczną, poprzez trudne zwycięstwa pięcioletki, poprzez gigantyczne zmagania Narodów Związku Radzieckiego z hitlerowskim najeźdźcą, poprzez wspaniałą triumf nad faszyzmem, aż do dzisiejszej walki z imperializmem o pokój — Wszechzwiązkowa Partia Komunistyczna (bolszewików).

WKP(b) prężna ideologicznie, wsparta s nauką Marksa—Lenina—Stalina była kierowniczką walki, twórczynią realizatorką i obrończynią Rewolucji.

Doświadczenia tych ciężkich, krwawych, pełnych walki i pełnych wysiłku lat uczyniły z tej bojowej partii przodowniczkę międzynarodowego ruchu robotniczego.

W dniu międzynarodowego święta Rewolucji, życzymy WKP (b) dalszych triumfów na wspólnej drodze walki z reakcją i faszyzmem o trwały pokój, i bezpieczeństwo narodów — o socjalizm.

Józef Cyrankiewicz

Jerzy Korwin

Zabójstwo Waldemara Glücka

— Sprawa Krystyny Jelowieckiej należy jednak do bezpośredniej materii śledztwa, radził bylibyśmy poznać ją nieco dokładniej.

— Tak pan sądzi? To jest sprawa marginesowa, wyjaśnia ona jedynie pobudki, jakimi kierował się człowiek, który chciał popełnić morderstwo, ale który zamiarzenia swojego nie zdołał wykonać. Dajmy spokój już tej sprawie i dajmy spokój dziewczynie. Tyle spotkała ją krzywd! Powinien pan zresztą pamiętać, że tacy lekarze jak ja, na wszystko, co robia, mają zawsze dobre pokrycie w odpowiednich przepisach lub zaświadczeniach. Nigdy nie idą przeciw prawu!

Hennert sztykował się już do nowej odpowiedzi i otworzył nawpół usta, gdy na biurku zmarłego dyrektora ostro zadźwięczał dzwonek.

— Proszę, niech pan podejmie słuchawkę? — zachęcał sierzanta nadkomisarz Weyer, widząc że nikt z obecnych nie kwapi się do telefonu — pan jest tu kimś w rodzaju gospodarza.

Hennert podszedł do aparatu i natychmiast rozpoznał głos sędziego Noska.

— To Nosek! — poinformował zebranych.

— Skąd pan dzwoni? Z Grotnik. A my tu czekamy od pół conajmniej godziny. Kiedy pan przyjedzie Co? Dopiero za trzy dni. Tak slysze! Dobrze slysze, bardzo

nawet wyraźnie! Zastał pan Różę Glück? Co pan mówi? Dlaczego?

Sierzant dłuższą chwilę słuchał ze wzrastającym stale zainteresowaniem. Potem zwrócił się do nadkomisarza Weyera.

— Sędzia pragnie kilka słów zamienić jeszcze z panem.

Nadkomisarz bardzo już krótko potrzymał przy uchu słuchawkę i gdy ją odłożył, oświadczył niemal w formie rozkazuł

— Proszę panów o przybycie do tego samego gabinetu dokładnie za trzy dni, ale o godzinie ósmej wieczorem. Sędzia ze specjalnym naciskiem prosi o obecność pana doktora, pana prokuratora i o sprowadzenie do poczekalni Wieruckiego. To wszystko.

Weyer natychmiast po tym oświadczeniu pożegnał się z obecnymi i szybko zeszedł do samochodu. Nikt z pozostałych nie poszedł w jego ślady, zostali jeszcze w nadziei, że dowiedzą się może jakichś nowych i interesujących szczegółów sprawy od Hennerta.

— Zastał Glückową w Grotnikach, ale z powodu jej choroby nie mógł przyjechać do nas natychmiast. Ponowne spotkanie — wyjaśnił sierzant — możliwe będzie dopiero za trzy dni, jak mówił to nadkomisarz.

— Nie podawał sędzia żadnych szczegółów? Czy Glückowa przyznaje się do zabicia męża? — pytał ciekawie prokurator.

— Pytałem go o to samo, ale odburknął, że nie może mi przecież dyktować przez telefon obszerną nowell.

— Jak, nowell? — zdziwił się Brzozowski.

— Sędzia ma słabość do literatury, nie zdradził się z tym już w pierwszym dniu śledztwa, kiedy kazał Wieruckiemu opowiadać najdrobniejsze szczegóły z odaniem nawet nastroju. — śmiał się sierzant.

— Bardzo dziwne i w każdym razie dość intrygujące.

— Nowa tajemnica zawodowa pana doktora Skolimowskiego! — rzekł jeszcze tylko Hennert i nie już więcej nie chciał dodać.

Doktor przestał się uśmiechać, ale nie był zgnębiony, był jedynie poważny.

XIII

Sprawa była istotnie bardzo dziwna. Sędzia Nosek siedział w poczekalni kliniki Omega, zatrudniającej najwybitniejszych specjalistów lekarzy i trzymał w ręku mały zeszytek z zapiskami pani Róży Glück. Był to jej dziennik, do którego mógł zajrzeć dopiero za pół godziny. Tak się z nią umówił trzy dni temu i bynajmniej nie miał zamiaru łamać danego przez siebie słowa, choć zeszytek intrygował go już niesłychanie.

Po raz pierwszy zobaczył go na biurku pani Róży Glück w Grotnikach, gdy niespostrzeżenie udało mu się podejść do jej willi od strony wąskiego strumyka i następnie zajrzeć przez piękne okno półkolistej wykuszu do wnętrza. Pani Glück siedziała do niego bokiem, musiał więc zachowywać największą ostrożność, jeśli nie chciał być odkryty w tym bądź co bądź

pod innym względem bardzo wygodnym punkcie obserwacyjnym. Siedziała i pisała namyślając się bardzo głęboko nad każdym słowem, jakby kształtowała w swym piśmie niezwykle jakieś sprawy lub swą własną prawdę przeżyć psychicznych. Gdy przestawała pisać, kładła pióro obok zeszytu, a wolną od niego ręką podparła głowę rozmyślając. Trwało to zwykle bardzo krótko, widocznie po ukształtowaniu się nowych sformułowań, odczuwała natychmiastową konieczność przelania ich na papier. Czy zwierzała się z siebie samej pamiętnikowi lub dziennikowi, jak czynili to wszyscy ludzie po nadmiarze wrażeń, a przed nowymi decyzjami? W każdym bądź razie podejmowała znów pióro i bardzo starannie, równo i ze spokojem, który mógł wydawać się kamienny, gdyby nie lekkie drżenie ręki, kreśliła skóńnię słowo za słowem. Praca ta zdawała się pochłaniać jej uwagę całkowicie, sędzia więc zaryzykował śmielsze wychylenie się z gąszczu krzewów, aby lepiej rozejrzeć się po mieszkaniu.

Dopiero teraz zauważył, że gabinet, pełen szaf z gustownie oprawionymi książkami, znajdował się w całkowitym nieładzie. Na podłodze stały szeroko pootwierane podróżne kufry, gotowe już jednak do zamknięcia. Nie ulegało wątpliwości, że Glückowa szykowała się do odlotu. Miał szczęście, przybył widocznie w ostatniej już chwili, jednak na czas jeszcze, aby temu przeszkodzić. Nie namyślał się więc długo, pisząca ubrana była w jasno popielaty kostium i w każdej chwili, gdyby skończyła swoje zapiski mogła skoczyć do garażu i odjechać.

(D. c. n.)

Aleksander Zawadzki

Członek Biura Politycznego KC PPR

Wielka Rewolucja Listopadowa a Niepodległość Polski

„W RÓŻNYCH CZASACH RÓŻNE KLASY WYSTĘPUJĄ NA ARENIE WALKI — I KAŻDA KLASA NA SWÓJ SPOSÓB ROZPATRUJE „ZAGADNIENIE NARODOWE”. W REZULTACIE „ZAGADNIENIE NARODOWE” W RÓŻNYCH OKRESACH SŁUŻY RÓŻNYM INTERESOM, PRZYJMUJE RÓŻNE ZABARWIENIA W ZALEŻNOŚCI OD TEGO, JAKA KLASA I KIEDY JE WYSUWA”.

J. STALIN.

Dwukrotnie naród polski stracił swą niepodległość dzięki antyludowemu rządowi sprzedanej, butnej i tępej magnaterii Polski szlacheckiej XVIII-go wieku oraz burżuazyjno-obszarniczym antysowieckim rządowi Polski sprzed września 1939 r.

Dwukrotnie Polska ginęła, ponieważ jej „Zagadnienie Narodowe” zostało postawione na służbie obumierającym klasom wyzyskującym, a one potrafiły to zagadnienie rozumieć tylko na „swój” zaściankowy, nacjonalistyczny i wąsko egoistyczny, sposób”.

Dwukrotnie — w 1918 i 1944—45 latach naród polski odzyskał swą niepodległość i niezawisły byt państwowy dzięki wielkiej rewolucji listopadowej i powstaniu w jej rezultacie potężnego ZSRR — gdzie „Zagadnienie Narodowe” uzyskało swą nową treść w internacjonalizmie proletariackim; w rewolucyjnym prawie narodów do samookreślenia, w radzieckim braterstwie ludów.

Najistotniejsze jest jednak to, że od chwili zwycięstwa wielkiej Rewolucji Listopadowej pod wodzą Partii Lenina-Stalina w 1917 roku naród polski pozyskał w postaci ZSRR niezmiennego przyjaciela i ostateczną niepodległość i suwerenność państwową, a polska klasa robotnicza — drogowskaz i potężną oporę w swej walce klasowej o socjalizm w Polsce.

Internacjonalizm i nacjonalizm w polskim ruchu robotniczym

Całe dzieje rozbitcia polskiego ruchu robotniczego — to dzieje ścierania się dwóch kierunków — rewolucyjnego, marksistowskiego, internacjonalistycznego — reprezentowanego przez poprzedniczkę PPR — SDKP i L i KPP — z jednej strony, oraz oportunistycznego socjal-nacjonalistycznego, socjal-antymarksistowskiego, reprezentowanego przez prawicę PPS — z drugiej.

W tej walce — gdy chodzi o interesującą nas sprawę niepodległości Polski — historia dwukrotnie przyznała rację kierunkowi pierwszemu reprezentującemu idee wspólnej walki z proletariatem Rosji i innych krajów — zaborczych — przed rewolucją listopadową, oraz wspólność ideologiczną, wspólność celów i interesów Z. S. R. R. — po rewolucji listopadowej do roku 1944 — 45, kiedy to armia radziecka przyniosła nam wyzwolenie.

I w tych dwóch przełomowych dla narodu polskiego momentach szczególnie wyraziście uwidoczniło się bankructwo całej polityki nacjonalistycznej prawicy PPS, wiążącej kwestie niepodległości Polski z wojną między zaborcami.

„Niepodległość Polski i rewolucja w Rosji warunkuje jedna drugą” — proroczo pisał Engels w r. 1874.

W kilka lat później Marks i Engels w swym liście nadesłanym na Międzynarodowy Meeting w Genewie, zwołany przez partię „Proletariat” w sprawie polskiej, w 1880 roku pisali: „Obecnie, kiedy walka ta rozwija się wśród samego narodu polskiego, powinna ona... zlać się z dążeniami naszych braci rosyjskich”.

Inaczej to „zagadnienie” traktowała oportunistyczna, socjal-szowinistyczna, piłsudczykowska PPS.

Oto jak Lenin charakteryzuje PPS i jej zgubną dla wyzwolenia walki klasy robotniczej rolę, w pracy: „Kwestia narodowa w naszym programie”.

„Zatręcenie klasowego punktu widzenia, zaciemnienie go szowinizmem jedności poszczególnej walki politycznej — oto co nie pozwala nam widzieć w PPS rzeczywistej robotniczej socjal-demokratycznej partii. Oto przykład jak zazwyczaj stawia sprawę PPS: My możemy jedynie osłabić carat, oderwać Polskę, a obalić go powinni rosyjscy towarzysze”.

„Popatrzcie — pisał Lenin — do jakich potwornych wniosków doprowadza ta dziwna logika — nawet z punktu widzenia

przeżywanym przez nas okresie zagrożenia niepodległości i suwerenności praw narodów Europy ze strony imperializmu amerykańskiego — uświadomienie sobie tych faktów posiada dla narodu polskiego nie tylko teoretyczne, lecz zarazem podstawowe praktyczne znaczenie. Potrzebne ono jest dla naszego bieżącego narodowego i państwowego życia, dla umocnienia politycznej pozycji Polski Ludowej, dla jasności kierunku naszej walki klasowej. Winno ono wreszcie służyć wychowaniu całego narodu, a w szczególności dorastających pokoleń w nowym duchu. Niedostateczne rozumienie roli wielkiej Rewolucji Listopadowej i ZSRR w kwestii niepodległości Polski stanowiło zasadniczą przyczynę i zasadniczy element błędnego stanowiska prawicowego i nacjonalistycznego odchylenia wśród grupy towarzyszy w naszym KC Partii. Prawicowe i nacjonalistyczne odchylenie jest także wyrazem niedoceniania sił klasy robotniczej, przeceniania sił wroga klasowego jednocześnie jest wyrazem ulegania niektórych towarzyszy naciskowi pewnych odłamów drobnomieszczaństwa, ustawicznie wahaającego się i zarażonego nieufnością do ZSRR.

W parze z tym musiało iść u tych towarzyszy niedostateczne zrozumienie że — jak mówi rezolucja sierpniowego plenum KC naszej Partii:

„PPR wyrosła i okrzepła w walce o wyzwolenie narodowe, które łączyło się nierozdzielnie z wyzwoleniem społecznym mas pracujących, ze zwycięstwem polskiej klasy robotniczej, ze zwycięstwem solidarności międzynarodowej z siłami socjalizmu i postępu, których uosobieniem był Związek Radziecki i wyzwoliciel Armia Czerwona”.

nia programowego zadania odrodzenia Polski”.

I dalej mówi Lenin:

„Rozbitcie Rosji, ku któremu dąży P. F. S. w odróżnieniu od naszego celu obalenia caratu, jest i pozostanie pustym frazesem... Natomiast rozbitcie sił

padowej — na wojnę z młodą republiką radziecką.

W czasie drugiej wojny światowej i nie woli hitlerowskiej WRN-owska PPS stawała — wraz z sanacją i endecją — na wyczerpanie „obu wrogów” Polski, tj. hitlerowskich Niemiec i ZSRR.

Działo się to po tym, gdy Stalin 3 lipca 1941 roku ogłosił przez radio, że celem wojny dla nas — od radzieckiego jest:

„Nie tylko zlikwidowanie niebezpieczeństwa, które zawisło na naszym krajem, ale również udzielenie pomocy wszystkim narodom Europy jęczącym w jarzmie faszyzmu niemieckiego”.

Czyż można w jakimkolwiek punkcie zestawić te pełne głębokiego umiłowania wolności ludów i szlachetności słowa Stalina, za którymi poszły wiekopomne czyny bohaterów armii radzieckiej, ze słowami i czynami polskiej burżuazji i prawicy P. F. S. w ich stawianiu polskiego „Zagadnienia Narodowego”?

Jednak tzw. „Tradycje Niepodległościowe” PPS omamili nie tylko część polskiej klasy robotniczej, ale nawet niektórych działaczy rewolucyjnej lewicy proletariackiej, niektórych członków kierownictwa naszej partii.

Trudno powiedzieć czego w poglądach tych towarzyszy było więcej: czy szczególnie niebezpiecznego w przeddzień zjednoczenia obu partii robotniczych oportunizmu i kapitulancja wobec PPS, czy też swobodnego neonacjonalizmu.

U podstaw tych błędów leżało „niewystarczające i niedostateczne zaznajomienie partii... z historią WKP(b) i jej przodującą rolą w świecie, z całym dorobkiem myśli marksistowsko-leninowskiej”. (Z rezolucji plenum sierpniowego KC Partii).

Najważniejszym źródłem prawicowego i nacjonalistycznego odchylenia było niezrozumienie roli ZSRR, odcinanie historii PPR od jej rewolucyjnych poprzedniczek — SDKP i L i KPP, fałszywe pojmowanie tzw. „polskiej drogi do socjalizmu”, wiążące się w naszych czasach ściśle z fałszywym pojmowaniem polskiego „Zagadnienia Narodowego”. W rezultacie historycznych uchwał lipcowego i sierpniowego plenum KC oraz wzmoczonej pracy ideologicznej, postępującej z jednoczesnym oczyszczaniem szeregów partii od obcych elementów, partia jest na najlepszej drodze do całkowitego i dogłębnego przewy-

krotnie swą niepodległość, swe ziemie odzyskane po Odrę i Nysę Łużycką i wzmocnienie swej pozycji politycznej w świecie, kraju, walka którego umożliwiła polskiej klasie robotniczej zdobycie władzy i budowanie u siebie podwalin ustroju socjalistycznego — w oparciu o doświadczenia ZSRR i WKP(b).

Sojusz z ZSRR — gwarancja Niepodległości Polski

Zwycięska Rewolucja Listopadowa od pierwszych dni znaczeniem swoim wybiegła daleko poza granice dawnej Rosji carskiej.

Zniosła ona układ sił w Europie, którego wynikiem był rozbiór Polski i stuletnia niewola narodu polskiego.

29 sierpnia 1918 r. w uroczystym akcie podpisanym przez Lenina zostało powiadomione:

„Wszystkie traktaty i akty zawarte przez rząd b. imperium rosyjskiego z rządami królestwa pruskiego i monarchii austriacko-węgierskiej, dotyczące rozbiórów Polski, niniejszym zniesione zostają raz na zawsze, jako sprzeczne z zasadą samookreślenia narodów, z rewolucyjną świadomością prawną narodu rosyjskiego, który uznał nienaruszalne prawa narodu polskiego do niepodległości i jedności”.

21 lutego 1920 roku w czasie napadu Piłsudskiego na młodą republikę radziecką rząd radziecki zwrócił się z wezwaniem do narodu polskiego:

„Rosyjscy robotnicy i chłopcy uznali niepodległość Polski... bez zastrzeżeń i raz na zawsze i uczynili to będąc świadomymi, że niepodległość Polski odpowiada interesom nie tylko waszym, ale i naszym...”

Tym słowem, stwierdzającym że niepodległość Polski odpowiada interesom nie tylko narodu polskiego, ale i interesom narodów ZSRR, rząd radziecki pozostał konsekwentnie wierny do dziś dnia, pozostał wierny leninowsko-stalinowskiej zasadzie pojmowania „Zagadnienia Narodowego”. Znalazło to szczególny wyraz w latach okupacji hitlerowskiej — latach tragicznych i groźnych dla narodu polskiego.

W swym liście do prezydium zjazdu związku patriotów polskich w ZSRR pisał Lenin, niosąc otuchę i wiarę całemu narodowi polskiemu

„Możecie być pewni, że Związek Radziecki uczyni wszystko co możliwe, by przyspieszyć klęskę naszego wspólnego wroga — Niemiec hitlerowskich, by utwalić przyjaźń polsko-radziecką i do pomocy ze wszystkich sił w odbudowaniu silnej niepodległej Polski”.

Motyw silnej i niepodległej Polski znajduje wielokrotnie wyraz w wypowiedziach Stalina w stawianiu przezeń polskiego „Zagadnienia Narodowego”, w okresie gdy Polska w wyniku zbrodniczych rządów Becka i Rydza-Śmigłego broczyła krwią, deptana butem hitlerowskiego najeźdźcy, wyniszczana biologicznie.

Za słowami Stalina szły czyny.

W ZSRR powstała armia, stanowiąca załazek wojska polskiego, które wspólnie z bohaterką armią radziecką walczyło od Lenina do Berlina.

W tym fakcie wyraziła się niezwykle wnikliwość Stalina, który rozumiał, że naród polski, że polskie masy pracujące winny wnieść własny, maksymalny wkład w swe narodowe wyzwolenie i że tą drogą najskuteczniej przekreśli one przekleństwo zgubnych antysowieckich rządów przedwrześniowych — winowajców upadku i niewoli Polski.

Pamiętamy słowa genialnego męża stanu Stalina wypowiedziane przezeń do przedstawicieli Polski w czerwcu 1945 r. po jej wyzwoleniu.

Stalin powiedział wtedy:

„Nie żądamy, abyście nam wierzyli na słowo. Nie możecie nikomu wierzyć na słowo. Sądźcie i ustosunkujcie się do nas według czynów naszych, na zasadzie stosunku, jaki będziemy mieli do narodu polskiego...”

To było powiedziane w r. 1945. To było powiedziane w czasie, gdy naród polski odzyskał powtórnie swą niepodległość dzięki wielkiej rewolucji listopadowej i zwycięstwu armii radzieckiej nad hitleryzmem, dzięki walce polskiej klasy robotniczej (Dalszy ciąg na str. 4-tej)

Lenin przemawia do robotników w Leningradzie

proletariatu, cierpiącego dziś pod uciskiem carskiego absolutyzmu, jest gorzką rzeczywistością, jest bezpośrednim rezultatem błędów PPS, bezpośrednim rezultatem jej ulegania burżuazyjno-demokratycznym formom”.

Cała historia działalności przedwojennej PPS, aż do powstania nowej PPS, powstałej jako RPPS w czasie okupacji niemieckiej, to historia wysługiwania się burżuazyjno-nacjonalistycznemu i antysowieckiemu stanowisku odnośnie „Zagadnienia Narodowego” w kwestii niepodległości w czasie pierwszej wojny światowej, która skończyła się rewolucją w Rosji i wyzwolaniem przez nie wstrząsami rewolucyjnymi w Niemczech i Austrii, dzięki czemu mogła powstać do życia zjednoczona Polska niepodległa — piłsudczykowska PPS stawała na Austro-Węgry i Niemcy, na legiony Piłsudskiego, a po rewolucji listo-

czylenia prawicowego i nacjonalistycznego odchylenia w swych szeregach.

Pod wpływem uchwał lipcowego i sierpniowego plenum KC PPR przewidywana również nowa PPS błędne tradycje swej poprzedniczki piłsudczykowskiej P. F. S. — tradycje, istotą których było burżuazyjno-nacjonalistyczne pojmowanie zagadnienia niepodległości Polski i antysowieckiego stanowiska do 1939 roku.

Dzięki temu zjednoczenie PPR z PPS w jedną partię klasy robotniczej będzie mogło nastąpić na jednolitej podstawie zasad marksizmu-leninizmu.

Podstawowym sprawdzianem rzeczywistego uznania zasad marksizmu-leninizmu przez członków obu partii stał się stosunek do ZSRR — kraju wielkiej rewolucji listopadowej i zwycięskiego socjalizmu, kraju, któremu Polska zawdzięcza dwu-

Stefan Jedruchowski

Członek KC PPR

Związek Radziecki na drodze do Komunizmu

PRZODUJĄCA rola Związku Radzieckiego w demokratycznym obozie anty imperialistycznym uznana dziś została przez całą postępową ludzkość.

Przodująca rola Związku Radzieckiego opiera się w pierwszym rzędzie na tym, że kroczy on na czele postępu społecznego, że zorganizował u siebie nie spotykany dotąd w historii i najbardziej postępowy typ ustroju społecznego — ustroj socjalistyczny. Ustroj ten zdał swój bojowy egzamin w czasie drugiej wojny światowej, pozwalając Związkowi Radzieckiemu osiągnąć przewagę nad hitlerowskimi Niemcami i ich sojusznikami i doprowadzić do wspólnego zwycięstwa. Zwycięstwo w drugiej wojnie światowej wykazało na polu walki wyższość socjalistycznego systemu gospodarczego nad systemem kapitalistycznym.

RÓWNIEMIAKROWO wyższość socjalizmu nad kapitalizmem ujawnia się w czasie pokoju. Uspokojenie środków produkcji umożliwiło przewyższenie kapitalistycznej anarchii produkcji i wymiany i przejście do planowego kierowania przez państwo procesami gospodarczymi, coraz bardziej pełne i coraz bardziej skuteczne w miarę budowania i umacniania ustroju socjalistycznego. Gdy gospodarka kapitalistyczna miota się od jednego do drugiego kryzysu, przy czym następny jest coraz bardziej niszczący, socjalistyczna gospodarka planowa nie zna kapitalistycznego kryzysu nadprodukcji. Gdy w świecie kapitalistycznym klęska bezrobocia stała się nieustanną zmorą mas pracujących, w Związku Radzieckim od 20-tu niemal lat zapomniano, co to bezrobocie. Gdy masy pracujące w krajach kapitalistycznych cierpią coraz bardziej od nędzy, socjalizm realizuje systematyczny wzrost stopy życiowej mas pracujących. Gdy w krajach kapitalistycznych wznosi się wyzysk i nierówność społeczna, socjalizm raz na zawsze położył kres wyzyskowi człowieka przez człowieka i zrealizował zasadę podziału dochodu narodowego stosownie do wkładu pracy.

GDY kapitalizm w swojej imperialistycznej fazie rozwoju prowadzi ludzkość od jednej katastrofy wojennej do drugiej, socjalistyczny Związek Radziecki stał się główną ostoją światowego pokoju. Gdy imperialistyczny kapitalizm ciągle odradza w różnych krajach tendencje faszystowskie, Kraj Socjalizmu coraz bardziej umacnia i pogłębia najbardziej demokratyczny w historii ustroj polityczny, zapewniający szerokim masom pracującym czynny udział w życiu politycznym i gospodarczym kraju.

JEDNYM z najważniejszych, nieodpartych dowodów wyższości ustroju socjalistycznego nad kapitalizmem jest osiągnięty przez Związek Radziecki już w toku wykonania pierwszych dwóch planów pięcioletnich, najwyższy w świecie poziom techniki i najwyższe niespotykane dotąd tempo rozwoju przemysłowego, kilkakrotnie przewyższające tempo rozwoju przemysłu w okresach największej świetności najważniejszych krajów kapitalistycznych.

SOCJALIZM, zgodnie z nauką marksizmu-leninizmu, stanowi tylko pierwszą, niższą fazę ustroju komunistycznego. Po zrealizowaniu socjalizmu dalszy rozwój historyczny prowadzi do zrealizowania drugiej z kolei, wyższej fazy — społeczeństwa komunistycznego, kiedy poziom sił wytwórczych pozwoli na przejście od socjalistycznej zasady podziału stosownie do pracy do komunistycznej zasady podziału stosownie do potrzeb.

Na drogę rozwoju od socjalizmu do komunizmu Związek Radziecki wszedł zaraz po zbudowaniu społeczeństwa socjalistycznego, to jest po zakończeniu drugiego planu pięcioletniego. Było jasne, że droga do społeczeństwa komunistycznego prowadzi poprzez ogromny rozwój sił wytwórczych, że wymaga wielkiego wzrostu produkcji.

W REFERACIE sprawozdawczym, wygłoszonym na XVIII-ym Zjeździe Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików) w marcu 1939 r. tow. Stalin tak sformułował najważniejsze zadanie najbliższego etapu socjalistycznej gospodarki planowej:

„Prześcignęliśmy najważniejsze kraje kapitalistyczne pod względem techniki produkcji i tempa rozwoju przemysłu. To bardzo dobrze. Ale tego nie dość. Należy prześcignąć je również pod względem ekonomicznym. Możemy to uczynić i musimy to uczynić. Dopiero wtedy, kiedy prześcignemy

pod względem ekonomicznym najważniejsze kraje kapitalistyczne, będziemy mogli liczyć na to, że kraj nasz będzie całkowicie nasycony artykułami spożywczymi, że będziemy posiadali obfitość produktów i będziemy mieli możliwość dokonania przejścia od pierwszej fazy komunizmu do drugiej”.

PRZEŚCIGNĄĆ pod względem ekonomicznym najważniejsze kraje kapitalistyczne, to znaczy osiągnąć taki wzrost produkcji w cyfrach absolutnych, któryby w przeliczeniu na głowę ludności dawał cyfry wyższe, niż w najważniejszych krajach kapitalistycznych. W tym kierunku mobilizował gospodarstwo narodowe trzeci plan pięcioletni. W tym kierunku rozwija je po wykonaniu zadania odbudowy powojennej plan pięcioletni lat 1946 — 1950. W tym samym kierunku rozwoju do komunizmu będzie zmierzało społeczeństwo radzieckie i po zakończeniu obecnego planu pięcioletniego.

PROBLEMATYKA przejścia od socjalizmu do wyższej fazy — komunizmu — zaprzęta obecnie umysł najwybitniejszych działaczy i uczonych Związku Radzieckiego. Ta, wytknięta przez partię komunistyczną perspektywa żyją szerokie masy pracujące.

Budowa społeczeństwa komunistycznego wymaga rozwinięcia i pogłębienia tych zasad, które rządzą w społeczeństwie socjalistycznym.

WYMAGA ona w pierwszym rzędzie dalszego wielkiego wzrostu sił wytwórczych, dalszego postępu technicznego we wszystkich dziedzinach. Zniesienie prywatnej własności na środki produkcji i gospodarka planowa usuwają te hamulce postępu technicznego, jakie istnieją w monopolistycznym stadium kapitalizmu. Gdy w świecie kapitalistycznym wielkie monopole wykorzystują zdobycze nauki i wynalazki w sposób nieograniczony interesem rządzącej oligarchii finansowej, hamując zastosowanie wielu niesłychanie cennych i mających ogromne znaczenie dla dalszego rozwoju ludzkości wynalazków, (jak o tym świadczą choćby przeskody, stawiane na drodze pokojowego zastosowania energii atomowej) — w Związku Radzieckim — każde odkrycie naukowe i każdy wynalazek, mający wartość społeczną, znajdują szerokie praktyczne zastosowanie.

ROZWÓJ do komunizmu prowadzi przez ciągły postęp techniczny. Już obecnie Związek Radziecki osiągnął stosunkowo duży stopień mechanizacji produkcji. Obecny plan pięcioletni oznacza pod tym względem dalszy skok naprzód, dążąc do całkowitego zmechanizowania niektórych gałęzi produkcji, które tradycyjnie wymagały dużej ilości ciężkiej pracy fizycznej, jak np. kopal-

Aleksander Zawadzki

Wielka Rewolucja Listopadowa a Niepodległość Polski

(Dokończenie ze str. 3-iej)

czej, stojącej na czele wyzwoleniczej walki narodu polskiego. To było powiedziane po niezliczonych dowodach przyjaźni i pomocy, jaką ZSRR okazał Polsce. I za tym powiedzeniem Stalina poszły nowe czyny, nowe dowody przyjaźni i pomocy — zarówno w gospodarce odbudowie i uprzemysłowieniu Polski, jak i na arenie międzynarodowej w obronie suwerenności Polski i suwerenności praw narodu polskiego do swych ziem odzyskanych.

Polska Partia Robotnicza po przewyższeniu prawicowego i nacjonalistycznego odchylenia w swych szeregach podjęła wytyczoną przez kierownika uświadomienia całego społeczeństwa. Partia stara się uświadomić masę, że naród polski nie tylko zawdzięcza swe dwukrotne wyzwolenie Wielkiej Rewolucji Listopadowej i zwycięstwu Armii Radzieckiej nad hitleryzmem, ale że i współczesny jego byt nie podległy, suwerenność państwowa i możliwość nieskrępowanego rozwoju zostały ugruntowane dzięki istnieniu potężnego Związku Radzieckiego, który pokonał Niemcy hitlerowskie i stanowi dziś ostoję pokoju światowego i ostoję światowych sił antyimperialistycznych.

Związek Radziecki jest jedynym wielkim mocarstwem, które konsekwentnie stosując leninowsko-stalinowską zasadę samookreślenia narodów uznaje w pełni suwerenną równość małych narodów z wielkimi.

7 kwietnia na przyjęciu delegacji fińskiej tow. Stalin powiedział:

„Wielu ludzi nie wierzy w możliwość istnienia między narodem wielkim, a małym, stosunków opartych na równouprawnieniu. Jednakże, my ludzie radzieccy uważamy, że takie stosunki są możliwe i że tak być powinno. Ludzie radzieccy uważają, że każdy naród — obojętne czy wielki, czy też mały — ma swe specyficzne właściwości, które stanowią jego tylko cechę i których brak innym narodom. Właściwości te stanowią nowy wkład, jaki wnosi każdy naród do ogólnej skarbnicy kultury światowej, uzupełniając i wzbogacając tę skarbnicę. W tym sensie wszystkie narody — wielkie i małe — znajdują się w identycznej sytuacji i każdy naród posiada równą doniosłość, co którykolwiek bądź inny naród”.

Zadaniem naszej Partii będzie, by te pełne głębokiego internacjonalizmu i marksistowskiego humanizmu słowa Stalina znał każdy obywatel Polski Ludowej. Zwycięstwo ZSRR nad hitleryzmem dowiodło wyższości ustroju socjalistycznego nad ustrojem kapitalistycznym. Ale pamiętać jednocześnie należy, że zwycięstwo Związku Radzieckiego zostało uwarunkowane uprzednią długoletnią pełną heroizmem i samowyrzeczeniem ofiarnością rosyjskiej klasy robotniczej i całego społeczeństwa radzieckiego przy budownictwie państwa socjalistycznego.

W roku 1931 Stalin mówił do ludzi radzieckich:

„Zwolnić tempo — znaczy zostać w tyle. A ci, co zostają w tyle są bici. My zaś nie chcemy być bici. Nie, nie chcemy. Pozostaliśmy w tyle poza przodującymi krajami o 50 — 100 lat. Musimy

rodzić w interesie wzrostu produkcji rolnej i urodzajności. Jednym z przejawów likwidacji zacofania rolnictwa jest uchwalony ostatnio plan zwiększenia urodzajności w stepowych okęgach ZSRR przez stworzenie pasów ochronnych i urządzeń nawadniających. Dodać należy, że rozwój w kierunku komunizmu będzie związany także z likwidacją zacofania wsi także pod względem kulturalnym i społecznym.

ROZWÓJ w kierunku komunizmu oznacza także przekształcenie świadomości ludzi, a w szczególności upowszechnienia i utrwalenia nowego stosunku do pracy, jako do pierwszej najważniejszej potrzeby życiowej człowieka. Już w ustroju socjalistycznym, a nawet w okresie przejściowym do socjalizmu w coraz szerszym zakresie spotykamy się z nowym stosunkiem do pracy, który wyraża się między innymi w rozwoju ruchu współzawodnictwa pracy, w utrwaleniu dyscypliny pracy na podstawie wzrostu świadomości robotników itp. Ten nowy stosunek do pracy w wyższej fazie komunizmu staje się powszechnym.

DLA UMOŻLIWIENIA przejścia do wyższej fazy komunizmu konieczny jest wielki rozwój stosunków towarowo-pieniężnych, a w szczególności wszechstronny rozwój obydwu uspołecznionych form handlu, państwowego i spółdzielczego, doprowadzenia ich do doskonałości. Ponieważ procesem rozwojowym od socjalizmu do komunizmu kieruje świadomie i planuje ten proces państwo socjalistyczne, a kierowniczą siłą w państwie jest Partia Komunistyczna, rozwój ku komunizmowi oznacza wielkie wzmocnienie wagi i roli Państwa Socjalistycznego i Partii Komunistycznej.

DOTYCHCZASOWE doświadczenie Związku Radzieckiego wskazuje, że ma on wszelkie warunki szybkiego przewyższenia istniejących i mogących powstać trudności i szybkiego posuwania się naprzód ku komunizmowi.

Polska podobnie, jak i inne kraje demokracji ludowej, znajduje się w innej, mniej zaawansowanej fazie rozwoju, wkracza dopiero na drogę budowania podstaw ustroju socjalistycznego. Ale osiągnięcia Związku Radzieckiego na drodze ku komunizmowi są zarazem naszymi osiągnięciami, po pierwsze dlatego, że ponoszą naprzód sprawę światowego postępu społecznego, po wtóre dlatego, że wzmocniają siły obozu pokoju i demokracji, po trzecie dlatego, że im szybciej będzie kroczył naprzód Związek Radziecki, tym łatwiej będzie i nam zrealizować nasz program budowy podstaw socjalizmu w Polsce, tym łatwiej będzie nam podnosić dobrobyt i kulturę mas pracujących w Polsce.

przebyć tę odległość w ciągu dziesięciu lat. Albo tego dokonamy, albo zostanie my zgrieceni”.

Te słowa Stalina wypisze w swej świadomości i swym sumieniu każdy polski robotnik, odbudowujący ofiarnie w ruin swój zniszczony kraj, każdy polski patriota — człowiek Polski Ludowej — obserwujący uważnie i z troską, co dzieje się na zachodzie, piętnujący zbrodniczą działalność amerykańskich imperialistów, rozumiejący, dlaczego trzeba u nas szybko odrobić zacofanie wieków dlatego trzeba w przyspieszonym tempie posuwać się od Polski Ludowej do Socjalistycznej.

Największą zbrodnią, jakiej na narodziła dokonała burżuazja polska i jej agentura w klasie robotniczej w ciągu lat 1918 — 1939 była jej polityka antysowiecka.

Ta polityka kosztowała naród polski hańbę drugiego upadku i miliony najlepszych ludzi.

Rozumie to dziś cała polska klasa robotnicza, rozumie ogromną większość narodu polskiego.

To też Polska Ludowa, na czele ze swą klasą robotniczą i jej Partią — wyciągając wszystkie wnioski z tragicznej historii narodu polskiego oraz działając w obronie swej pokojowej pracy nad odbudową kraju, w obronie swej niepodległości i suwerenności państwowej — widzi nierozważność swych losów z losami walczących o postęp ZSRR — krajów demokracji ludowej, widzi najlepszą rekojmie swego najpełniejszego rozwoju w pogłębieniu swojej przyjaźni z wielkim krajem zwycięskiego socjalizmu.

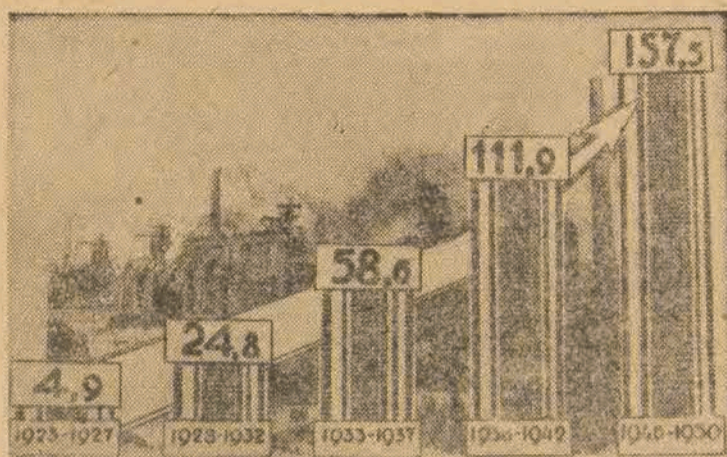
zmieniły oblicze kraju Rad

ludowi warunki materialne do dostatniego życia. Na tym polega siła naszej rewolucji, to, co ją czyni niezwycięzoną" (J. STALIN)

J. W. Stalin

Produkcja stali — ta podstawa rozwoju wszelkiego przemysłu i obronności kraju — rośnie niepowstrzymanie.

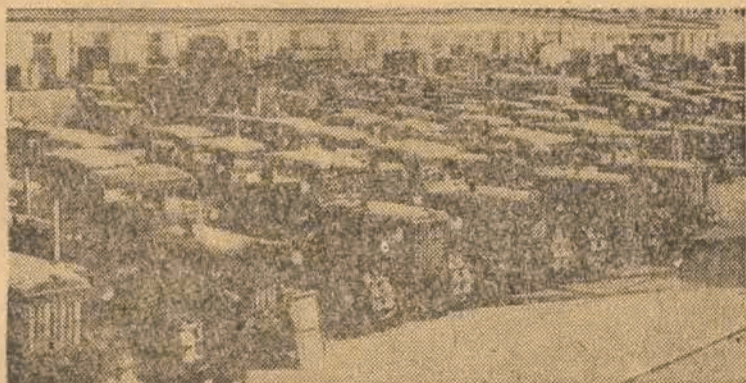
Węgiel — to chleb przemysłu. Od wysokości wydobycia węgla zależy rozwój przemysłu, zwłaszcza hutniczego. Wydobycie węgla w ZSRR szybko wzrasta (patrz wykres obok). Zgodnie ze wskazaniem Stalina obok starych zagłębi węglowych, takich jak Zagłębie Donieckie rozpoczęło wydobycie węgla w nowych zagłębiach — na Uralu, na Północy, na Syberii. Nowe zagłębia węglowe:

Kuzbas, Karaganda, Pleczora i inne dostarczają już obecnie dziesiątki milionów ton węgla kamiennego.

W carskiej Rosji cały szereg gałęzi przemysłu w ogóle nie istniało. Już po zakończeniu pierwszej Pięciolatki Stalin mógł stwierdzić: „Nie mieliśmy hutnictwa żelaznego, podstawy uprzemysłowienia kraju. Teraz je mamy. Nie mieliśmy przemysłu traktorowego. Teraz go mamy. Nie mieliśmy przemysłu budowy obrabiarek. Teraz go mamy. Nie mieliśmy przemysłu samochodowego. Teraz go mamy. Nie mieliśmy poważnego i nowoczesnego przemysłu chemicznego. Teraz go mamy. Nie mieliśmy rzeczywistego i poważnego przemysłu budowy nowoczesnych maszyn rolniczych. Teraz go mamy. Nie mieliśmy przemysłu lotniczego. Teraz go mamy”.

700 tysięcy traktorów pracuje dziś na polach Republiki Rad uwalniając chłopą od znośnej pracy, tworząc pod-sławę wysokich urodzajów.

Przemysł lotniczy Związku Radzieckiego zdał ogniową próbę wojny. 150 tysięcy samolotów bojowych dostarczył on Armii Radzieckiej. Skrzydła samolotów radzieckich niosły wyzwolenie narodom Europy i wszyscy pamiętamy, z jakim utęsknieniem wyczekiwaliśmy na ich ukazanie się. Lotnictwo radzieckie dzięki swemu przemysłowi lotniczemu odniosło ważne zwycięstwo nad niemiecką Luftwaffe. Dziś z radzieckich wytwórni lotniczych wychodzą nowoczesne samoloty odrzutowe. Szeroko rozwinięło się lotnictwo cywilne, linie lotnicze ciągną się na setki tysięcy kilometrów, łącząc ze sobą najbardziej oddalone zakątki Związku Radzieckiego.

Rolnictwo radzieckie, oparte o wielkie gospodarstwo zespołowe, o kolchozy, oraz państwowe gospodarstwa rolnicze rozwija się niepowstrzymanie. Setki tysięcy traktorów, kombajnów (żniwiarów-młocarek), siewników, kopaczek do kartofli i buraków oraz mnóstwo innych maszyn rolniczych, miliony ton nawozów przekazuje państwo rok rocznie wsi radzieckiej, aby użyć pracy chłopów. Państwo podjęło się obecnie gigantycznej pracy — nasadzenia pasów leśnych na przestrzeni 6 milionów hektarów, aby osłonić stepowe okręgi rolnicze ZSRR, od wiatrów pustynnych, które niosły posuchę. Rosnie urodzajność pól. Rosnie zamożność chłopów radzieckich, których życie upodabnia się do życia miejskiego, bowiem na wieś przywędrowała elektryczność, radio, kino, a nawet teatr.

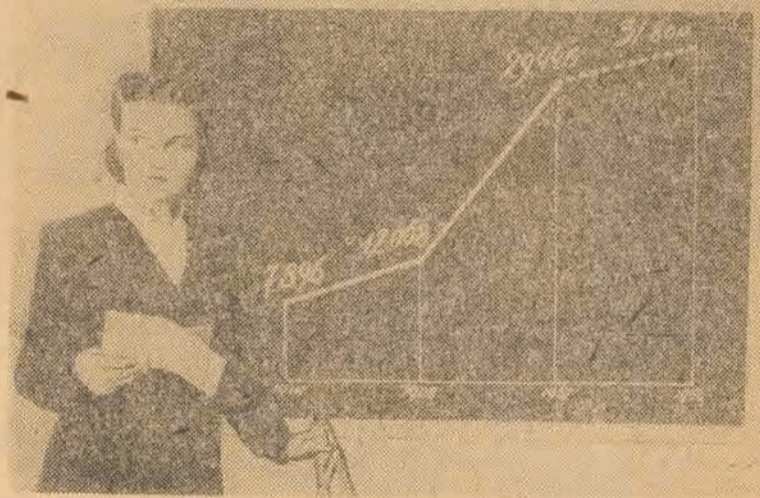
Wszystko co buduje się i tworzy w ZSRR poświęcone jest człowiekowi pracy, poprawie jego bytu, jego wygodzie i szczęściu. Metro moskiewskie zwą palacem podziemnym. Już przy wejściu na stację metro każdy przekonuje się o tym z łatwością.

Rozwój kultury w ZSRR kroczy niepowstrzymanie naprzód. Kraj Rad pokrył się siecią szkół średnich i wyższych.

Niema już dziś wśród młodego pokolenia ludzi, którzy nie posiadali by wykształcenia w zakresie przynajmniej niepełnej szkoły średniej (naszej małej matury). O wzroście liczby uczniów świadczy wymownie poniższy wykres.

31 milionów 800 tysięcy młodzieży uczęszcza do radzieckich szkół początkowych i średnich.

Liczba wyższych uczelni w ZSRR wzrosła do 800. Studiuje na nich 700 tysięcy studentów. Rok rocznie około 130 tysięcy fachowców z wyższym wykształceniem za siła kadry budowniczych socjalizmu.

Wyniki budownictwa socjalistycznego w ZSRR pokazały całemu światu do czego zdolna jest klasa robotnicza, gdy kieruje się nauką leninizmu, gdy na czele jej kroczy partia Lenina-Stalina.

Ludzie, których wychował Październik

ZOJA KOSMODEMIANSKA

Była uczennicą gimnazjum, gdy wybuchła wojna. Poszła do partyzanckiego oddziału. Młoda dziewczyna od razu odznaczyła się niezwykłym męstwem. Należała do Komsomolu i wiedziała jak powinien walczyć członek Komunistycznego Związku Młodzieży. W miasteczku Petriszewo stanął większy oddział niemieckiej kawalerii. Zoja nocą przekradła się do miasteczka pod zabudowania zajęte przez wroga. Udało jej się częściowo zniszczyć stajnie — setki koni. Wróciła po kilku dniach, by i resztę zabudowań stajennych podpalić. Zadanie wykonała, ale na gorącym uczynku przychwycił ją strażnik niemiecki. Zaczęły się „przesłuchiwanie”. Wiemy dobrze, jakiego to rodzaju „przesłuchania” stosowali Niemcy. Męczono ją strasznie. Nie powiedziała nic. Nawet swego imienia. W dniu jej egzekucji Niemcy spędzili na rynek miasteczka całą ludność. Prowadzona na szubienicę, Zoja ogarnęła spojrzeniem zmartwiałych ze zgrozy ludzi i powiedziała dobitnie: **Towarzysze, dlaczego smucicie się? Trzeba walczyć z wrogiem! Nie boją się śmierci, towarzysze! To wielki zaszczyt umrzeć za nasz naród...** Kat zrzucił jej pętlę na szyję, zdołała jeszcze krzyknąć: — **naprzód, towarzysze — do walki — Stalin jest z wami!** Stalin przy-

Gdy Niemcy napadli na ZSRR, młodziutki Sasza był uczniem szkoły rzemieślniczej. Uczył się wraz z kolegami, wykonywał w szkole wojenne zamówienia, ale to mu nie wystarczało. Poszedł na front, na ochotnika. Pierwsze zadanie bojowe — Matrosow idzie na zwiady z grupą kolegów. Muszą się przedostać przez zasieki z drutu kolczastego. Jeden nieostrożny ruch — Matrosow dotyka drutu, daje

ALEKSANDER MATROSEW

o sobie znać nieprzyjacielowi. Wściekły ogień CKM-ów niemieckich uniemożliwia dalsze wykonanie zadania. Ale Matrosow wie, że to jego nieostrożność pokrzyżowała plany zwiadowców. I raz po raz rzuca granaty, by cały ogień skierować na siebie, by koledzy mogli przebyć pas zasieków i wykonać zadanie. Udało się. Matrosow wraca do oddziału, wszyscy chwalią jego męstwo, ale on bynajmniej nie jest

z siebie zadowolony, przecież to przez niego niemal że nie zginęła cała grupa zwiadowców.

To był jego pierwszy chrzest bojowy. — Nadchodzi przygotowania do ofensywy. Matrosow odkrywa zamaskowane niemieckie stanowisko ogniowe Artylerzystom nie udaje się zniszczyć bunkru. Gina wszyscy wysłani saperzy. Matrosow otrzymuje polecenie zniszczenia bunkru. Wie, że zadanie mu si zostać wykonane

gdyż, wrogowi ogień uniemożliwia batalionowi przejście do ataku. Dociera do celu — rzuca kilka granatów, ale bunkier nie milknie. Wówczas nagła decyzja. Własnym ciałem zastania strzelnicę bunkru. Glinie przeszyty kulami. Jego bohaterka śmierć przyspiesza atak na wroga. Taką jest prawda o życiu i śmierci Aleksandra Matrosowa, bohatera Związku Radzieckiego.

LIZA CHAJKINA

Gdy Niemcy zajęli miasteczko Peno — Liza Chajkina, sekretarz rejonowego komitetu Komsomolu, poszła do partyzantki. Brała udział we wszystkich akcjach bojowych. W listopadzie 1941 roku otrzymała zadanie specjalne. Dowódca wręczył jej tekst przemówienia Stalina wygłoszonego w rocznicę Wielkiej Rewolucji Październikowej. Liza miała je zanieść ludziom radzieckim okupowanym przez najeźdźców kraju.

Liza wykonała rozkaz. Szła od wsi do wsi, zbierała chłopów, przekazywała im słowa Stalina. Przyjmowali ją gorąco, ze łzami w oczach, ale w pewnej wsi kulak zdradca oddał ją w ręce faszystów niemieckich. Po śniegu, w mroź, pół naga pognali ją oprawcy do Peno, gdzie stacjonował sztab niemiecki. Rozpoczęły się tortury i badania. Liza jedną tylko miała dla nich odpowiedź: „Śmierć mordercom”. Zginęła. Ale żyje w wolnej Ojczyźnie pamięć narodów radzieckich, która odżyła w miasteczku Peno nad wykopem i

SĄ ICH MILIONY. MILIONY PROSTYCH LUDZI, KTÓRYM REWOLUCJA DAŁA PRACĘ, NAUKĘ, MOŻLIWOŚCI ROZWOJU, PRAWDZIWIE LUDZKIE ŻYCIE. MILIONY LUDZI, KTÓRZY PRZED PAŹDZIERNIKIEM CIERPIELI W JARZMIE CARATU, W CIEMNOCIE, NĘDZY, GŁODZIE. WIELKI PAŹDZIERNIK WYPROSTOWAŁ ZGIĘTE KARKI. A GDY WYROSŁO NOWE POKOLENIE, STAŁO SIĘ ONO MOCNE, ŚWIADOME, BOHATERSKIE — JAK USTROJ, KTÓRY ICH WYCHOWAŁ. I

PRASKOWIA ANGELINA

„Serce moje zamarło ze wzruszenia, weszłam na trybunę, stałam i nie mogłam wymówić słowa. Patrzyłam na Stalina i milczałam. I oto ktoś z prezydium cicho powiedział: „odważnij, odważnij, Pasza!”.

Tak opowiada w swej książce Pasza Angelina o tym, jak to ona prosta dziewczyna wiejska przemawiała po raz pierwszy z wysokiej trybuny kremlowskiej. Dziś Pasza nie odczuwa tremy, gdy mówi o swych osiągnięciach. Zdobyła średnie wykształcenie — ukończyła dwuletnią Akademię Rolniczą, jest delegatką do Rady Najwyższej ZSRR działaczką państwową wielkiego kraju. Czym zaskarbiła sobie Angelina powszechny szacunek i uznanie w kraju swym i poza jego granicami? Oto Pasza organizowała — I-szą w ZSRR — kobiecą brygadę traktorową. Brygada żeńska zarała 2700 ha i wynalazła nowe metody pracy. W 1930 roku była jedyną traktorzystką — w 1938 r. na jej apel zgłosiło się 200.000 kobiet. Podczas wojny z najeźdźcą faszystowskim dzielne kobiety radzieckie zastąpiły mężczyzn, którzy poszli na front i sprawiły się dzielnie: Brygada Paszy Angeliny została przeniesiona do Azji Środkowej do wsi Terechta. I tu traktorzystki pracowały wspaniale dla frontu dla zwycięstwa. Po zwolnieniu wróciły do rodzinnej wsi — Starobieszewo. Ruiny i zgłiszcza nie zalały w nich ducha. Kolchoźnicy szybko odbudowali swą wieś i już w 1946 roku kolchoz w Starobieszewie osiągnął wysoki urodzaj, stał się jednym z najlepszych i najzamożniejszych kolchozów Ukrainy. Pasza — po dawnemu kieruje swą brygadą. Obecnie stacja maszynowa w Starobieszewie przekształcona została na stację wzorową. Stworzono radę naukowo-wytwórczą, w skład której weszła także Praskowia Angelina — laureatka premii stalinowskiej.

MICHAŁ JEFREMOW

Radziecka szczepiwość przeorała wieś. Dotarła wiedza, nauka, sztuka do najodleglejszych zakątków wielkiego kraju. Rolnicy w kolektywizowanych gospodarstwach uwolnili się na zawsze od koszmara nędzy i wyzysku. Wydajność pracy wzrosła. Rodzą się nowe wynalazki i pomysły ciekawo przynoszące obfite plony.

Michał Jefremow pracuje w kolchozie „Iskra” w rejonie Bieloglasowo, kraju Altajskiego. Surowy syberyjski klimat, gleba niewdzięczna. Michał Jefremow podjął walkę z przyrodą i zwyciężył. Udało mu się dzięki naukowym i praktycznym dociekaniom uzyskać sześć ton ziarna z hektara — rekord wspaniały.

Ten nowy system pracy nazywa się dziś w ZSRR — „metoda Jefremowa”. Osiągnięcia Jefremowa stały się zdobyczą całego narodu, kształci on młode pokolenie rolników Altajskiego kraju. Rosną też w całym Związku Radzieckim następny jego naśladowców, których nazywają jefremowcami. W 1946 roku setki jefremowców uzyskało w różnych rejonach Syberii, na Ura'u i Kubaniu po pięć i więcej ton ziarna z hektara. Michał Jefremow jest posłem do Rady Najwyższej ZSRR.

Na jego przykładzie widzimy, jakże wyraziście, wielką przemianę radzieckiej wsi.

Niesposób pisać o wszystkich — są ich miliony. Podajemy tylko kilka sylwetek radzieckich obywateli. Na przykładzie ich życia, my, którzy budujemy socjalizm — możemy uczyć się pracy i walki, poświęcenia w codziennym wysiłku i cichego, niepatetycznego bohaterstwa.

DŻAMBUŁ DŻABAJEW

W Związku Radzieckim rozwija się nauka, literatura i sztuka. ZSRR jest ojczyzną wielu słynnych na cały świat poetów, pisarzy i muzyków. Ale może najcharakterystyczniejszym jest wielki przewrót w dziedzinie kultury, przewrót, którego dokonał Październik w dalekich zakątkach zachodniej Azji. Rozwinęła się tam kultura, nowa kultura, narodowa w formie, socjalistyczna w treści. Poeta kazachstański, Dżambuł Dżabajew i jego twórczość są tego przewrotu kulturalnego pięknym wyrazem: Dżambuł Dżabajew nigdy nie umiał pisać ani czytać. Ale był poetą — poetą ludowym. Przy akompaniamencie ludowego instrumentu tzw. „domry” tworzył piękne pieśni, których wyśpiewywał „bejów”, ich okrucieństwo i skąpstwo i marzył o połączeniu szczepów kazachstańskich. Rewolucja październikowa dotarła do Kazachstanu i spełniły się marzenia poety. Kazachstan rozpoznał nowy okres swych dziejów, a Dżambuł Dżabajew stał się piewca tych nowych czasów. Stworzył szereg utworów lirycznych i epickich, zyskał sławę poety ludowego, on, który ongiś przy swej domrze wyczarował poetycką wizję tych nowych dni.

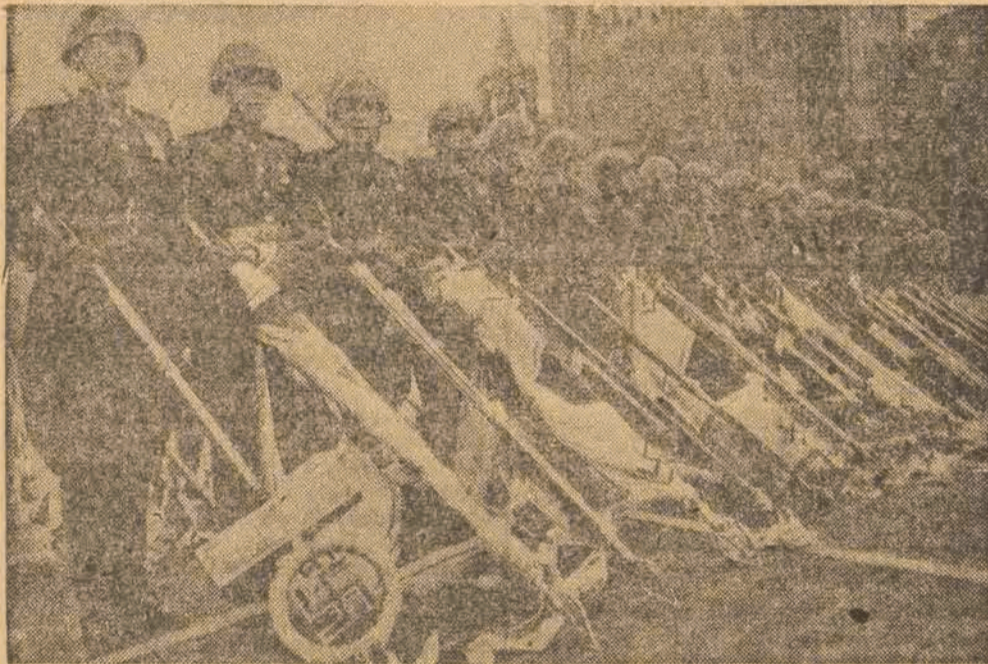
ŁUKASZ GOŁOKOŁOSOW

Czym wślawił się Łukasz Gołokołosow? Pracą w swojej kopalni. Jest górnikiem, 20 lat pracuje pod ziemią. I ojciec jego i dziad — pracowali w kopalniach Zagłębia Donieckiego. Ale dziad i ojciec nie wiedzieli, że praca może być radosna, a Łukasz wie, że w swojej — „Wengierówce” buduje socjalizm. Tę świadomość i moc dała mu Rewolucja Październikowa. A kiedy wybuchła wojna Gołokołosow wraz ze swymi dwoma synami broni „Wengierówki” przed niemieckimi najeźdźcami. Natychmiast po wyzwoleniu Gołokołosow staje do odbudowy swojej kopalni, i podejmuje prace racjonalizatorskie: więcej węgla — to szybsza odbudowa, zaiszczona przez faszystów, radzieckiej Ojczyzny. Dzięki dokładnemu przestudiowaniu metod i organizacji pracy — doświadczonemu górnikowi udaje się zastąpić wysiłki sześciu — siedmiu ludzi — wysiłkiem jednego człowieka i zmniejszyć czas pracy. Laureat premii stalinowskiej, Łukasz Gołokołosow jest bohaterem pracy. Radosnej, świadomej pracy, której nie znali jego ojciec i dzieci.

Armia Radziecka - na straży pokoju i wolności

Rok 1917
(Czerwonoarmieści
czytają „Prawdę”)

Rok 1945
Parada Zwycięstwa
po pogromie hitler-
yzmu

Lucjon Szenwald

ARMIA CZERWONA

Wyzwolicielko ludów! O lawino chwały
W hełmach, które w milion gwiazd świecą jak wystrzały
Armio w szarych szynelach, kwitnieniem ran krwawa,
Wierna jak śmierć, a droga, niby ręka prawa!
Kiedy wróg miażdżąc domy ramieniem żyłastem
Grzechocąc okręconym wokół głów żelastwem,
Szedł jako niegdyś bestie przeciw chrześcijanom —
Stała cała Ziemia Rad pionową ścianą,
I preżąc aż do słońca wieżycę Mongolii,
Zaryczała białych salw wściekłą nawalnicą,
I bagnetami błysły badyle kąkoli,
I każdy pień brodaty zahuczał haubicą,
Wróg szedł, ale skłębiona przepaść pod nim ziała,
Na drodze jego martwe wybuchły ciała,
Mosty stawały dęba, wrzały rzeki ognia,
Każdy krzak palił boki, jak żywa pochodnia
I szczyrzył się zębami wkoło każdy ogród.
Armio Czerwonogwiezdna! Twój tragiczny odwrót
Pamiętam — i dziś, kiedy ofensywą stali
Na drgającym pierścieniu siekacz wraży kadłub,
I z okiem rozgorzałym, z gniewnymi ustami
Krocysz przez jasne piersi bohaterów padłych,
Kiedy odwojujesz ruiny i zgliszczą,
Gdy ziemia się od warstwy spiekłej krwi oczyszcza
Pozdrwiam Ciebie, Armio Grozy, Armio Mocy!
Wyzwolicielko Świata! Wichuro Pomocy!
Wsluchuję się w gromowy rytm Twoich szeregów,
Wielbię upór żołnierzy i mądrość strategów,
Padam, śmiertelnym z Tobą stopiony porywem,
Z każdym zwycięstwem Twoim na nowo się zrywam!
Dla nas duma i radość, i szczyt, i siła
W tym, że we wspólnych bojach krew nasza zrosiła
Przedpola polskich równin, że w bombowym leju
Z jednej menażki jedli Polak i Rosjanin.
Broń, przez Ciebie wręczoną, owianą błyskanem,
Złożymy chyba w świętym jakim mauzoleum,
I będą pokolenia tę sławną zbrojownię
Odwiedzać, niby ołtarz przetrwały cudownie,
I ścierając z rzeźby dział starożytne pyły,
Będą dzieci ojczystych Dziejów się uczyły.

Postanowiłem złożyć raport jak naj-
zwyczajniej, ażeby nie zatrzymać generała i
nie zabrać mu zbyt wiele czasu. Zdać
mi się, że teraz w atmosferze walki, pełnej
napiecia, nie może on rzecz jasna, zajmo-
wać się mną i moim raportem.

— Dwudziestego trzeciego października
wieczorem... — zacząłem...

— Patrzcie od czego zaczął — przerwał
Panfilow — poczekajcie z dwudziestym
trzecim października... Powiedzieć najpierw
o walkach na drodze. Pamiętacie naszą
„spirale”, sprężynę? No, jakżeż działa tam
u was.

Te drobne potyczki, te niewielkie ze
względu na swój rozmach działania walki
drobnych grup — plutonu Dońskich i Brud-
nego — teraz po wydarzeniach, które ty-
lekróć groziły zagładą całemu batalionowi,
odsunęły się odemnie gdzieś bardzo daleko.
Dziwnie — po co Panfilow pyta o to? Ja-
kie znaczenie mają teraz nasze dawne pier-
wsze potyczki?

— Panfilow uśmiechnął się, jakby zga-
dując, o czym myślę.

— Moje wojska — powiedział — to ma-
ją akademię. Można to samo powiedzieć i
o was, towarzyszu Momysz-Uty. Wasz ba-
talion — to wasza akademię. A więc, cze-
goście się nauczyli?

Od tych słów nagle zrobiło mi się ciepło
na sercu. Chociaż starałem się zachować
spokój ducha, obraz miasta, opanowanego
przez strach podzielał i na mnie, rzecz jas-
na, przynaglał. A Panfilow w tym
mieście, w pokoju, do którego wyraźnie
dolatywał huk armat, zapytał z uśmiechem:
„A więc, czegoście się nauczyli?” I nagle
udzielił mi się spokój i pewność.

Czego się naprawdę nauczyłem, że woj-
na błyskawiczna, którą choć prowadzić
przeciw nam Niemcy, to wojna psychiczna.
I ja nauczyłem się, towarzyszu generale,
bić ich tą samą bronią.

— Jakżeście powiedzieli? Wojna psychi-
czna?

— Tak, towarzyszu generale. Jak bywa
atak psychiczny, tak tutaj cała wojna jest
psychiczna...

— Psychiczną... — znów z pytającym
akcentem powtórzył Panfilow.

Zgodnie ze swoim zwyczajem, general
milczał przez chwilę, myślał. Czekalem z
drżeniem, co powie dalej, lecz w tej chwili
otworzono drzwi. Ktoś spytał:

— Czy można wejść?

— Tak, tak, wejście!

Wszedł szef oddziału operacyjnego szta-
by dywizji, kapitan Hofman, z dużą czarną
teczką.

Aleksander Bek

Szosa Wołokolamska

(fragment)

— Przybyłem na roska...
— Tak, tak, siadajcie.

Wstałem, jak nakazywała przyzwoitość.

— Dokąd, towarzyszu Momysz-Uty? —
powiedział Panfilow.

Następnie zażartował:

— Chcecie zamknąć książkę w najcie-
kawszym miejscu? Tak się nie robi.

Czy on mógł przewidzieć, że te słowa
znajdą się kiedyś istotnie na stronicach
książki.

— Czestujcie się tymczasem...

Panfilow uprzejmie wskazał stół, gdzie
już od pewnego czasu stał przygotowany
dla mnie obiad.

Przeżywając znowu wzruszenie walki,
opisałem jak salwami torowaliśmy sobie
drogę poprzez kolumny niemieckich wojsk,
jak przeszliśmy po trupach. W duszy by-
łem dumny ze zwycięstwa na polanie wśród
lasu — tam podczas tej krótkotrwałej wal-
ki, poczułem po raz pierwszy, że opanowa-
ję nie tylko wiedzę lecz i sztukę wojenną.

— Opowiadacie o tym tak — powiedział
z uśmiechem Panfilow — jak gdyby strze-
lanie salwami było waszym wynalazkiem.
Myśmy, towarzyszu Momysz-Uty, strzelali
tak jeszcze w carskiej armii, strzelaliśmy
na komendę: „Kompania salwami pal!”...
Pomyślawszy przez chwilę ciągnął zno-
wu:

— Ale to nie jest zarzut przeciwko wam,
towarzyszu Momysz-Uty. Dobrze, bardzo
dobrze, żeście się tak zapaliłi do tego. Rób-
cie tak i na przyszłość. Uczcie tego swoich
ludzi.

Zamilkł, patrzac na mnie dobroliwie i

czekaając, co jeszcze powiem. Odszedłem
się:

— To wszystko, towarzyszu generale.
Panfilow wstał, przeszedł się po pokoju...

— Wojna psychiczna... odezwał się nie-
oczekiwanie. — Nie, to słowo, towarzyszu
Momysz-Uty, nie ogarnia, nie obejmuje
obecnej wojny. Nasza wojna jest pojęciem
szerszym... Lecz jeżeli macie na myśli tak-
kie zjawisko jak czołgo-strach, automato-
strach, okrażenie-strach i temu podobne
(Panfilow użył właśnie tych dziwacznych
skojarzyś słownych, które wówczas usły-
szalem po raz pierwszy) to macie najzupeł-
niejszą słuszność.

Podsiedziwszy do stołu, na którym leżała
mapa, przywołał mnie także.

— Proszę tutaj, towarzyszu Momysz-
Uty.

Następnie zwięźle zaznajomił mnie z sy-
tuacją, przeciwnik nacierał na Wołokolamsk
z północy i południa, przeniknął na wschód
od Wołokolamska pomiędzy dwie szosy,
zagroził tyłom dywizji, ale nie udało mu
się jeszcze ani w jednym punkcie wyjść na
szosę Wołokolamską.

— Tutaj u mnie krucho — mówił Pan-
filow, wskazując na mapę. — A siedzę tu
i narażam sztab na niebezpieczeństwo. Trze-
ba było nieco odsunąć sztab, ale wtedy,
zanim się obejrzyjsz i sztaby pułków nieco
się odsuną. No, i dowódca batalionu także
poszukał sobie wygodniejszej rezydencji. A
wszystko będzie zgodne z przepisami. Tym-
czasem po okopach rozjeżdżę się szept:
„Sztaby odchodzą”. I zanim się obejrzyjsz,
żołnierz straci spokój i hart.

Panfilow uśmiechnął się znowu swoim
czarującym i mądrym uśmiechem.

— Wojna psychiczna... — Panfilow
chrząknął, nie przestając się uśmiechać,
jak widać, to określenie przypadło mu jed-
nak do gustu. — Tak, można było na tym
pasie obrony (Panfilow pokazał porzucony
przez nas pas obrony przed Wołokolam-
skiem), można by tu było Niemca przy-
trzymać z miejsca, ale ktoś tam dał się za-
pać na jego sztuczki, gdzieś niedługo udało
mu się podejść. A jednak już prawie dwa
tygodnie, jeśli nie liczyć od piętnastego, wo-
dzimy go tu za nos. I okazuje się, towarzy-
szu Momysz-Uty, że nawet zwyciężając
można okazać się zwyciężonym.

— Jaktó, towarzyszu generale!
— A cena? — tywo odpowiedział Pan-
filow. — Cena, którą się płaci za zwycię-
stwo?

Wymieniliśmy w przybliżeniu cyfrę strat,
poniesionych przez przeciwnika w okresie
walki pod Wołokolamskiem (około piętna-
stu tysięcy zabitych i rannych). Panfilow
powiedział, że chociaż ta cyfra sama przez
się nie jest zbyt wielka, daje się ona jed-
nak niezwykle we znaki tej grupie niemie-
ckich wojsk, która się chce przedostać na
szosę wołokolamską.

Ale najważniejszym czynnikiem dla nas
jest teraz czas — ciągnął dalej Panfilow.

Przysłuchując się guchemu loskotowi
armat, wzdął twarz w tym kierunku, po-
tem znów spojrzawszy na mnie nagle mrug-
nął porozumiewawczo.

— Hałas u nich nie brak — odezwał się
— ale gdzie jest ta błyskawiczność?...
Gdzie, towarzyszu Momysz-Uty? Nasza ar-
mia złamała ją, odebrała Hitlerowi — i
myśmy także brali w tym udział. Myśmy,
towarzyszu Momysz-Uty, wygrali i wygra-
my na czasie.

Milczał przez chwilę, potem powtórzył:

— Tak, nawet zwyciężając można się
okazać zwyciężonym. Czyście mnie zrozu-
mieli, towarzyszu Momysz-Uty?

Zbliżał się koniec rozmowy. Panfilow za-
dawał ostatnie pytania.

— No, a żołnierze? Co, według was, wy-
niósł z tych walk żołnierz? Czy rozumiał,
czym jest to, cośmy nazwali wojną psy-
chiczną? Czy pojął czym jest Niemiec?

Nagle przypomniałem sobie Polzunowa.
— Przepraszam, towarzyszu generale. Za
pomniłem opowiedzieć o Polzunowie.

Panfilow uniósł brwi, przypomniał sobie,
— A... Tak, tak... — powiedział z zacie-
kawieniem.

Z dni Wielkiego Przełomu

23 października 1917 r. odbyło się historyczne posiedzenie Komitetu Centralnego partii bolszewickiej, na którym postanowiono rozpocząć w najbliższych dniach powstanie zbrojne. Zaproponowana przez Lenina i uchwalona przez Komitet Centralny rezolucja stwierdzała, że „zarówno sytuacja międzynarodowa rewolucji rosyjskiej, jak sytuacja wojenna, jak również uzyskanie przez partię proletariacką większości w Radach — wszystko to w związku z powstaniem chłopskim oraz przechyleniem się zaufania ludu na stronę naszej partii... stawia na porządku dziennym powstanie zbrojne”.

„Stwierdzając więc że powstanie zbrojne jest nieuniknione i całkowicie dojrzałe, Komitet Centralny poleca wszystkim organizacjom partyjnym tym się kierować i z tego punktu widzenia rozpatrywać i rozstrzygać wszystkie zagadnienia praktyczne”.

Komitet Centralny wyznaczył ścisły termin rozpoczęcia powstania w Piotrogradzie. Jednocześnie do całego szeregu ważnych ośrodków w kraju (Zagłębie Donieckie, Ural, Helsingfors, Kronsztadt, front południowo-zachodni) wyjeżdżają pełnomocnicy K.C. — Woroszyłow, Mołotow, Dzierżyński, Ordżonikidze, Kirow, Kaganowicz, Kujbyszew, Frunze, Jarosławski, Żdanow — którzy zaznajamiają organizacje miejscowe z uchwałą KC i doprowadzają je do stanu gotowości mobilizacyjnej w celu przyścia z pomocą powstaniu w Piotrogradzie.

Przy Radzie piotrogrodzkiej zostaje u-

tworzony Komitet Wojskowo-Rewolucyjny który staje się legalnym sztabem powstania.

Rząd Kiereńskiego uchwała przeniesienie stolicy z Piotrogradu do Moskwy i przygotowuje oddanie Piotrogradu Niemcom, by w ten sposób zapobiec powstaniu. Protest robotników i żołnierzy zmusza rząd do pozostania w Piotrogradzie.

29 października rozszerzone posiedzenie Komitetu Centralnego wybiera ośrodek partyjny do kierowania powstaniem. Ośrodek był organem kierowniczym Komitetu Wojskowo-Rewolucyjnego przy Radzie Piotrogrodzkiej i praktycznie kierował całym powstaniem. Na czele ośrodka stanął z polecenia KC Józef Stalin a jed-

nym z jego członków był Feliks Dzierżyński.

Uprzedzony przez zdrajców — Zinowiewa i Kamieniewa — o szykującym się powstaniu rząd Kiereńskiego pośpiesznie wzywa oddziały wojskowe z frontu do Piotrogradu i opracowuje plan zdławienia powstania jeszcze przed jego wybuchem: zaatakować i zająć Smolny, siedzibę Komitetu Centralnego bolszewików i rozgromić kierowniczy ośrodek szukającego się powstania.

Komitet Centralny postanowił rozpocząć powstanie przed wyznaczonym terminem w przeddzień otwarcia II Zjazdu Rad.

3 listopada do wszystkich oddziałów

6 listopada we wczesnych godzinach porannych przed redakcją i drukarnią Centralnego organu partii bolszewików „Raboczyj Put’” zjawiają się samochody pancerne wysłane przez Kiereńskiego. Zgodnie ze wskazówkami Stalina o godz. 10-ej samochody zostają przez czerwono-gwardzistów i rewolucyjnych żołnierzy odparte. Ukazujący się o godz. 11-ej numer gazety wzywa do obalenia Rządu Tymczasowego. Przez cały dzień i całą noc ściągają do Smolnego rewolucyjne oddziały wojskowe i oddziały Czerwonej Gwardii. Pałac Zimowy, gdzie rezyduje Rząd Tymczasowy, zostaje otoczony przez wojska rewolucyjne. W nocy do Smolnego, siedziby Rady Piotrogrodzkiej i Komitetu Centralnego, przybywa Lenin. Smolny staje się sztabem generalnym powstania.

Czerwona Gwardia i wojska rewolucyjne zajmują dworce, gmach centralnej poczty, telegraf, ministerstwa i bank państwowy.

Krażownik „Aurora” ogniem swych dział, skierowanym na Pałac Zimowy obwieszcza początek nowej ery — ery Wielkiej Rewolucji Socjalistycznej.

Tego samego dnia zostaje wydana odezwa bolszewików „Do obywateli Rosji”, zawiadamiająca, że burżuazyjny Rząd Tymczasowy został obalony i że władza państwowa przeszła w ręce Rad.

W nocy z 7 na 8 listopada rewolucyjni robotnicy, żołnierze i marynarze zdobywają szturmem brzońony przez junkrów i bataliony szturmowe Pałac Zimowy i aresztują Rząd Tymczasowy. Jedyne Kiereńskiemu udaje się zbiec w przebraniu kobiecym.

Powstanie zbrojne w Piotrogradzie zwyciężyło.

Polacy w Rewolucji Październikowej

Było ich wielu. Wielu z nich zginęło i tylko niewielka ilość nazwisk tych bohaterów utrwaliła się w pamięci polskiego proletariatu: większość z nich zginęła bezimiennie.

Ale w pamięci proletariatu polskiego i proletariatu rosyjskiego na zawsze pozostaną nazwiska najwybitniejszego polskiego bohatera Rewolucji Październikowej: to: „Józefa”, „Żelaznego Feliksa”, Feliksa Dzierżyńskiego i nazwisko Juliana Marchlewskiego.

Feliks Dzierżyński

Nie miał jeszcze 20 lat gdy poraz pierwszy został aresztowany za działalność rewolucyjną — w r. 1897 w Kownie. Przez rok siedzi w więzieniu, potem zostaje zesłany do Wiatkiej Gubernii, do otoczonej ze wszystkich stron bagnistymi lasami i odległej o 250 km. od stacji kolejowej głuchej wsi Kajgorodzk. Z tej wsi z narażeniem życia ucieka, we wrześniu 1899 roku jest już w Warszawie i aż do roku 1912, kiedy zostaje poraz ostatni aresztowany, z bezgraniczną ofiarnością i bohaterstwem buduje marksistowską partię proletariatu polskiego — Socjal-Demokrację Królestwa Polskiego i Litwy. Organizuje ruch rewolucyjny w byłym Królestwie Polskim w latach 1905—1907. Organizuje 30-tysięczną demonstrację na ulicach Warszawy 1 maja 1905 roku i następujący po niej strajk generalny, w grudniu tegoż roku organizuje strajk powszechny robotników i kolejarzy polskich celem poparcia powstania robotników moskiewskich.

Sześć razy jest aresztowany, jedenaście lat — niemal czwartą część swego życia — przeżywa w więzieniu, trzy razy jest na zesłaniu i za każdym razem ucieka, by znów rzucić się w wir pracy partyjnej i walki rewolucyjnej.

W roku 1912 znów znajduje się w X Pawilonie Cytadeli Warszawskiej, skąd po wybuchu I-szej wojny światowej przeno-

szą go do więzienia w Orle. Z tego więzienia — na zawsze już — uwolniła go zwycięska rewolucja rosyjska.

Bierze udział w przewrocie listopadowym jako członek Komitetu Wojskowo-Rewolucyjnego przy Radzie Piotrogrodzkiej, jako członek Ośrodka Partyjnego, na czele którego stał Stalin i który kierował powstaniem.

Rewolucja zwyciężyła, ale kontrrewolucja rozpoczęła walkę z młodą Republiką Radziecką. Zostaje stworzona „Wszecyrosyjska komisja nadzwyczajna do walki z kontrrewolucją, sabotażem i spekulacją”, na której czele stanął Feliks Dzierżyński.

„W najcięższych czasach, w okresie nieskończonych spisków i kontrrewolucyjnych powstań — głosi komunikat Komitetu Centralnego partii bolszewickiej, wydany po śmierci Dzierżyńskiego — Dzierżyński wykazywał nadludzką energię, pracując na swej placówce dniami i nocami, nocami i dniami, bez snu, bez jedła, bez najmniejszego wytchnienia... Zaslugi jego są olbrzymie”.

Bierze aktywny udział w wojnie domowej — razem ze Stalinem umożliwia III armii, zmuszonej do cofania się wskutek zdradzieckiej taktyki Trockiego, rozpoczęcie ofensywy i zdobycie Uralska. W okresie rozpoczynającego się budownictwa socjalistycznego w latach 1921 — 1924 pełni funkcje komisarza Ludowego Komunikacji i dzięki swoim talentom organizacyjnym i entuzjazmowi, którym umiał zarazić również swoje otoczenie, przyczynia się do tego, że zniszczony transport radziecki szybko odradza się.

W lutym 1924 roku po śmierci Lenina, Dzierżyński obejmuje stanowisko przewodniczącego Najwyższej Rady Gospodarstwa Narodowego — stanowisko kierownika socjalistycznego przemysłu radzieckiego. Po 2 i pół latach pracy na tym stanowisku przemysł osiągnął poziom z roku 1913 — założony został fundament dla socjalistycznego uprzemysłowienia Związku Radzieckiego.

20 lipca 1926 r. Na plenarnym posiedzeniu Komitetu Centralnego i Centralnej Komisji Kontrolnej Wszecziązkowej Partii Komunistycznej Dzierżyński po raz ostatni przemawia. Broni stalinowskiej polityki uprzemysłowienia kraju przed atakami trockistów i zinowierowców. A w parę godzin po tym serce jego przestało bić na zawsze.

„Gorejący płomień. Gorejący płomień i bohatera odwaga w walce z trudnościami” — tymi słowami żegnał Józef Stalin Feliksa Dzierżyńskiego, bohatera Rewolucji Listopadowej i wielkiego bojownika polskiego ruchu robotniczego.

wojskowych wyjeżdżają z ramienia KC komisarze Komitetu Wojskowo-Rewolucyjnego. Na fabrykach, w oddziałach wojskowych i w jednostkach floty wojennej czynione są energiczne przygotowania bojowe.

Julian Marchlewski

Urodził się 17 maja 1866 r. we Włocławku. Po ukończeniu gimnazjum w r. 1887 nie kontynuuje studiów, staje się robotnikiem fabrycznym — farbierzem. W 1889 r. osiada w Łodzi, pracuje w fabryce Poznańskiego i wraz z innymi towarzyszami zakłada marksistowską organizację robotniczą — „Związek Robotników Polskich”.

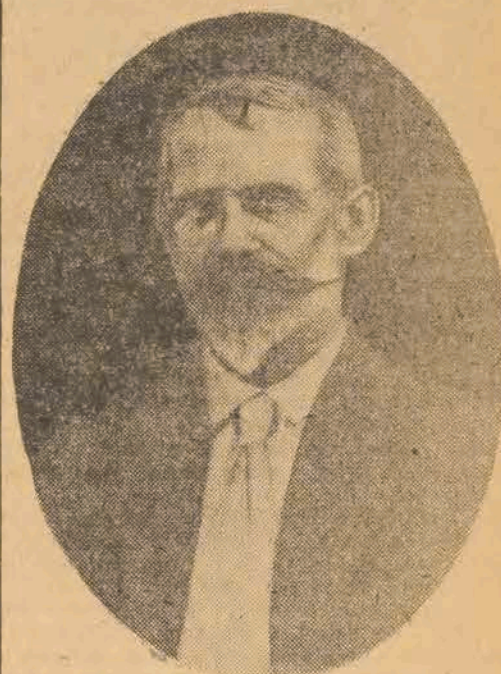
W r. 1891 zostaje aresztowany i osadzony w X Pawilonie Cytadeli Warszawskiej. Gdy po 11-tu miesiącach więzienia zostaje za kaucją wypuszczony na wolność — ucieka do Szwajcarii. Tu zdobywa gruntowną wiedzę jako student wydziału prawnospołecznego uniwersytetu zurychskiego. Tu też nawiązuje pierwsze kontakty z Różą Luksemburg i Leonem Tyszką.

Gdy w r. 1893 powstaje Socjal-Demokracja Królestwa Polskiego i Litwy, Marchlewski jest jednym z redaktorów organu tej Partii — „Sprawy Robotniczej” i innych kolejnych pism partyjnych — i przez 23 lata członkiem Zarządu Głównego SDKP i L.

W roku 1905 wraca do kraju, w r. 1906 bierze udział w Zjeździe SDKP i L. w Zakopanem. Tegoż roku zostaje znów aresztowany, a po opuszczeniu więzienia znów ucieka zagranicę. Przez wiele lat razem z Różą Luksemburg kieruje pracą SDKP i L. i jest jednym z czołowych przywódców niemieckiej lewicy socjal-demokratycznej, walcząc na łamach licznych czasopism z reakcją pruską z jednej strony, z drugiej zaś z oportunizmem i rewizjonizmem Bernsteina i innych prawicowych przywódców socjal-demokratycznych.

Po wybuchu wojny imperialistycznej i zdradzie socjal-demokratów — Marchlewski wraz z Różą Luksemburg, Mehringem i Klarą Zetkin organizuje rewolucyjny Związek Spartakusa. W roku 1916 zostaje aresztowany i osadzony w więzieniu, a następnie w obozie koncentracyjnym.

Po opuszczeniu obozu w r. 1918 udaje się do Rosji, by całe swe siły i całą swą wiedzę oddać w służbie Rewolucji Listopadowej. Jeszcze kilkakrotnie wyjeżdża do Niemiec oraz z polecenia władz ra-

dzieckich, drugi raz — na wezwanie Róży Luksemburg. Bierze udział w rewolucyjnym ruchu niemieckim, jest jednak zmuszony uciekać przed nacierającymi wojskami kata rewolucji niemieckiej — Noskego.

W 1922 r. zostaje mianowany rektorem Uniwersytetu Mniejszości Narodowych Zachodu w ZSRR, jest członkiem Państwowej Rady Naukowej, rektorem Uniwersytetu im. Świerdłowa, a jednocześnie członkiem Komitetu Wykonawczego Międzynarodówki Komunistycznej i przedstawicielem Komunistycznej Partii Polski. Jest inicjatorem i przewodniczącym Centralnego Komitetu MOPR-u — Międzynarodowej Organizacji Pomocy Rewolucjonistom.

Umarł w marcu 1925 r. w Nervi, we Włoszech, dokąd dla ratowania jego zdrowia wysłała go partia i rząd radziecki.

Marchlewski był jedną z czołowych postaci w międzynarodowym ruchu robotniczym. I zawsze był Polakiem: był nim w okresie pracy w ruchu niemieckim, był nim w okresie walki o umocnienie zdobytych Rewolucji Listopadowej. Bo Marchlewski rozumiał, że prawdziwa niepodległość Polski jest możliwa tylko wtedy, jeżeli oprze się o sojusz ze zwycięską rewolucją socjalistyczną i o solidarność z międzynarodowym rewolucyjnym ruchem robotniczym.

PROMYK

Dlaczego 7 listopada JEST DLA NAS ŚWIĘTEM

Jest śliczna książka Janusza Korczaka o Królu Maciusiu, który walczył o to, żeby dzieciom w jego państwie działo się dobrze. Pewnie, że Maciusz nie zawsze chciał czegoś chciał i nie zawsze chciał rzeczy słusznych.

Z królami i to nawet z najlepszymi i nawet z książkowymi śród nic nie wiadomo. Ale wiele maciusiowych pragnień urzeczywistniło się w kraju, którym nie króle rządzą, a cały naród, w Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich.

Bo też nigdzie dzieciom nie jest tak dobrze, nigdzie tak wiele dorobki nie myślą o dziecięcych i młodzieżowych sprawach, co w tym kraju ludzi wolnych.

Czytaliście zapewne w naszym Promyku o wspaniałych Pałacach Pioniera, o pięknym obozie dziecięcym w Arteku (a może ktoś z was tam było?) o kolei dziecięcej, o ślobkach, przedszkolach i szkołach młodych obywateli ZSRR.

Dzieci często myślą o tym, czym chciałby zostać w przyszłości. Ten chciałby zostać inżynierem, ów lekarzem, a ta znów pianistką. Prawda?

Otóż w Związku Radzieckim każdy może pragnienia swe urzeczywistnić. Oczywiście jeżeli chce uczyć się i dużo pracować. Jeżeli ma dużo silnej woli, wtedy wszystkie drogi stoją przed nim otworem.

W Związku Radzieckim państwo daje bezpłatną naukę i wszystkie możliwości dzieciom, młodzieży, a i starszym, którzy nie mogli uczyć się, gdy byli dziećmi. I te wspaniałe cuda są dostępne dla wszystkich dzieci. I dla tych, których rodzice są robotnikami i dla tych chłopskich i tych, których rodzice są uczonymi, czy lekarzami, i tych jasnowłosych, niebieskookich i tych, którzy skórę mają ciemną, a oczy skośne. Bo wiele jest narodów w ZSRR, a wszystkie równe sobie i wszyscy ludzie radzieccy, i wszystkie dzieci radzieckie tak samo gorąco kochają swoją Ojczyznę, która tak wiele im daje.

Narody radzieckie są wolne. Nie zawsze tak było. Wasi rodzice zapewne pamięta-

ją, jak strasznie cierpieli ludzie w Rosji, którą rządził okrutny car i niemniej okrutni i chciwi bogacze. Jak strasznie nędźnie żyli robotnicy, których zarobki zabierał właściciel fabryki! Dzieci właścicieli fabryk, kapitalistów, pięknie ubrane, chodzili do szkół, jeździli na wieś, na wakacje, miały książki, zabawki, przyjemność wszelkie. A dzieci robotników — nic — tylko głód, zimno i ciężka ponad siły pracę od wczesnego dzieciństwa. A dzieci biednych chłopów — nic — tylko pasanie bydła i robotę w polu, z którego plony zbierali właściciele ziemi — dziedzice.

Długo, długo cierpieli ludzie. Aż wreszcie gniew ich porwał i bunt przeciwko tym, którzy sami się bogacąc robotników i chłopów głodził i męczył. A na czele stanęli ci, którzy najlepiej rozumieli, że trzeba walczyć, jeśli się chce lepszemu losu — i oni to zorganizowali się — utworzyli Partię — zwaną Partią bolszewików. A kierownictwem walczących — tej partii wodzami byli Lenin i Stalin. Te dwa nazwiska dobrze znają radzieccy ludzie i radzieckie dzieci znają i kochają.

Ciężka była walka i trudna. Ale zwycięska. Bogacze musieli ustąpić, musieli się poddać. Wielu Polaków brało udział w tej walce. Do nich w pierwszym rzędzie należy Feliks Dzierżyński, niezłomny, bohateraki żołnierski Rewolucji.

Działo się to w listopadzie 1917 roku, trzydzieści jeden lat temu. A ta walka, ten przewrót — ta rewolucja na wieczną pamiątkę została nazwana Rewolucją Listopadową. I wszyscy ludzie pracy na całym świecie dzień 7 listopada obchodzą jako swoje wielkie święto. A szczególnie my Polacy. Bo pomyślcie tylko — długo Polska była w niewoli — uczyliście się o tym zapewne na lekcjach historii, a już zapewne opowiadali wam o tym rodzice. Trzej zaborcy — Prusy, Austria i carska Rosja podzielił i zagarnął nasze ziemie. A właśnie gdy robotnicy i chłopcy zwyciężyli w Rosji odrazu postanowili, że Polska musi być wolna. „Bo nie może prawdziwie być wolnym naród, który gnębi inne narody”. I odrazu też postanowili, że kres trzeba położyć wojnie, która trwała od roku 1914, że dość już krwi, że dość już łez wdów i sierot.

Narody Związku Radzieckiego wiele miały trudności na swojej drodze odbudowy zniszczonego kraju. I wiedzieli też o tym, że bogactwem, kapitalizmem innych krajów słońce w oku był ten jedyny kraj, gdzie rządził i rządzi ludźmi pracy. Starali się brudzić na wszelkie sposoby. Ale

mimo przeszkód coraz lepiej pracowali radzieccy ludzie i coraz lepiej działo się w tym kraju i dorosłym i dzieciom i młodzieży.

Aż przyszedł rok 1941 kiedy to Niemcy po zajęciu Polski i Francji napadli na Związek Radziecki. Napadli i sędzieli, że uda im się zagarnąć olbrzymi i potężny kraj. Ale mocno ukochali ludźmi radzieccy swoją wolną Ojczyznę i nie szczędzili życia w jej obronie.

A na wieść o bohaterstwie wspaniałych z wrogiem, żywej zabiły serca ludzi w Polsce. Bo i my wiedzieliśmy, że oto przeciwstawiła się okrutnym okupantom siła, której oni ulec muszą. Jak mężnie walczyła Radziecka Armia i wszyscy ludzie radzieccy! Młodzież i dzieci też brały udział w tej walce. Może wam kiedyś jeszcze opowiem (teraz brak miejsca na to nie pozwala) o młodziutkich bohaterach radzieckich, o takich jak Aleksander Mastrosov, Oleg Koszewoj, Zoja Kosmodemiańska, Liza Chajkina, którzy na froncie, czy na tyłach walczyli w Armii i w partyzantce i innym dali przykład jak należy walczyć.

Czy pamiętacie styczniowe dni 1945 r.? Pamiętacie ten radosny dzień, kiedy do naszego miasta, do Łodzi wkroczyły pierwsze oddziały Czerwonej Armii? Pamiętacie jak z radością płakały Wasze matki, błogosławiąc tych żołnierzy, którzy przynieśli wolność! Pamiętacie zapewne i nie wolno o tym zapomnieć. Nie wolno zapominać o tym, że Oni nas wyzwolili. Nie wolno zapomnieć o tym, że wielu żołnierzy radzieckich poległo na naszej polskiej ziemi. Pomógi nam Związek Radziecki i wyzwolili się, pomagają nam teraz w odbudowie kraju.

I więcej jeszcze — to Związek Radziecki czuwał nad tym, żeby wojny nie było, wojny, której tak bardzo by chcieli (żeby się jeszcze więcej wzbogacić) kapitaliści z zachodu, a szczególnie ze Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

Związek Radziecki to nasz największy, najszlachetniejszy przyjaciel i opiekun. I my dajmy do tego, żeby jak najlepiej było w Polsce ludziom pracującym. I możemy wiele nauczyć się właśnie od Związku Radzieckiego.

Czy rozumiecie już teraz dlaczego dzień 7-y listopada — wielkie święto narodów ZSRR jest i naszym świętem? Naszym wielkim i drogim świętem.

PIOTR GRABIEC.

OLEG KOSZEWOJ

Ten młodziutki chłopiec jest jednym z bohaterów Związku Radzieckiego, jednym z tych, którzy nieugięcie walczyli o wolność swego kraju. Gdy Niemcy zajęli jego rodzinny Krasnodar Oleg Koszewoj wraz z grupą kolegów i koleżanek szkolnych założył podziemną organizację pod nazwą „Młoda Gwardia”. Wielu wspaniałych czynów dokonali ci chłopcy i dziewczęta — między innymi 7-go listopada, mimo licznych straży niemieckich, udało im się całe miasto ozdobić — czerwonymi sztandarami — sztandarami Rewolucji. Nie dożył wyzwolenia — Gestapo wpadło na trop bojowej dziecięcej organizacji. Oleg i jego koledzy zginęli. Ale żyją w pamięci wszystkich ludzi radzieckich.

Za oknami widać sznur przydrożnych topoli, z których płynnie bez przerwy deszcz złotych liści. Waska umocny stalówkę w kalendarzu. Nagle do szyby przylgnął liść topolowy tak wielki, jak ćwiartka zeszytowego papieru. Waska otworzył okno i zdjął liść ze szkła. Rozprostował na arkuszu i przyglądał mu się długo i uważnie. Potem znów zaczął pisać...

„Znajdziesz w moim liście, drogi Przyjacielu z Polski, liść wielki jak ludzkie serce. Dlaczego Ci go posyłam? Zgadniesz na pewno. Przecież to pięć lat temu, gdyśmy siedzieli w jamie leśnej pod Borsukowem — tak samo padały liście z drzew na ziemię. I ty i ja byliśmy wygnancami. Ty straciłeś w Polsce rodziców — wymordowali ich Niemcy. I ja straciłem rodziców. Los zagnał nas do tego lasu gdzie przetrwaliliśmy wiele długich miesięcy, jak w pułapce. Dokoła krażyli Niemcy. Grozili nam śmierć na każdym kroku...”

„I wtedy padały liście z drzew, a z poza lasu dochodził głuchy grzmot radzieckich armat. Ach, jakże nam serca wtedy były z radości! Tylko przetrwać, tylko doczekać, gdy przed naszą leśną kryjówką ukaże się pierwszy żołnierz radziecki!”

„Drogi Józefie! Jestem Ci niezmiernie wdzięczny za pamięć. Przypomina mi się w tej chwili cała nasza późniejsza droga. Nasze wspólne rozmowy w wojskowym aucie, na biwakach, przy ognisku. Ten dzień listopadowy — dzień naszego wyzwolenia wrył mi się jednak najbardziej w pamięć, i w serce. Przypomnij sobie tylko — tak samo pada-

Wiosna zaczyna się w listopadzie

ły liście z drzew, wielkie, złociste liście.

„Dziś u nas wielkie święto! Jak ziemia nasza duża i szeroka znikają grzyby wojennych spustoszeń. Nasza wieś odbudowana w całości. Chaty, nowe chaty, stoją jak dziewczyny gotowe do tańca i wesela. Wszystko nowe, wszystko wybielone aż oczy boją od blasku. A przez wieś idzie nasza droga, nasza pionierska droga — droga, którą wybudowaliśmy sami, pionierzy kotłochu.”

„A nad wsią góruje nasz dom — nasz Dom Pionierów. — Ten dom znów wybudowali nam nasi starzy. Ot, „w odwet” za naszą pionierską drogę.”

„W tym domu dzisiaj zbierze się nasza gromada. Nastawimy wspaniałą głośnik i będziemy słuchali audycji z Moskwy; wielkiej parady na Czerwonym Placu. Może usłyszymy głos wielkiego wodza naszych narodów — Józefa Stalina.”

„Widzisz, drogi Przyjacielu z Polski, na świecie teraz jesień — listopad, a w naszym kraju wiosna. Tak jest już trzydzieści i jeden rok, że wiosna u nas zaczyna się w listopadzie. Bo wtedy, gdy rodziła się wiosna naszej ojczyzny — była również pochmurna jesień na świecie.”

„Nasz naród, nasi robotnicy i chłopcy zrzucili z siebie wówczas jarzmo pańskiej niewoli. Nie chcieli być bdytami, nie chcieli być

stugami fabrykantów, nie chcieli głodować przy pracy, chcieli być wolni i szczęśliwi.

Ciężka to była walka, mnóstwo dobrych robotników i chłopów poległo w boju z pańskimi wyzyskiwaczami. Fabrykanci i księżęta nie ustępowali. Niszczili wszystko, niszczyli nasz kraj — sądząc że upadniemy pod ciężarem nieszczęścia i głodu, że ulegniemy, i damy się napowrót zakuk w każdą niewoli. Naród jednak walczył i naród zwyciężył. Wielka Rewolucja Październikowa zakończyła się zwycięstwem ludu.

Ale pewnie ci się trochę mieszają daty. Nasza Rewolucja nazywa się Październikowa, a obchodzimy jej święto w listopadzie. Postaram ci się to wytłumaczyć, choć może wiesz już o tym tak samo jak ja?

„Otóż z czasów niewoli był u nas inny kalendarz, staroświecki, przetrzały kalendarz, którego trzymali się od wieków ciemni popi i księżęta. Ten kalendarz nie zgadzał się z porami roku. Z biegiem lat powstała w nim różnica około dwóch tygodni. Jeszcze paręset lat i według tego pomyłonego kalendarza zima przypadałaby w samym środku lata.”

„Więc rewolucja odniosła zwycięstwo w dawnym październiku i nazwała się Październikową. Ale my odrzuciliśmy ten nasz stary, niewłaściwy kalendarz i teraz liczymy lata według waszego kalendarza, który jest prawdzi-

wy. I stąd pochodzi to dziw, że Październikowa Rewolucja Radziecka przypada w miesiącu listopadzie.

„Nasi starzy ludzie pamiętają jeszcze lata niewoli. Lepiej umrzeć niż żyć pod pańskim batem — tak mówili zawsze. A nasza młodzież, nasze dzieci — pamiętają lata hitlerowskiego napadu i jeszcze mocniej kochają naszą Ojczyznę, która jest tak potężną, że potrafiła się oprzeć najstraszniejszej burzy dziejowej i potrafiła rozgromić najpotężniejszego wroga — faszyzm.”

„Pionier Jegorow gra już na apel. Trzeba będzie kończyć ten list, drogi Przyjacielu z Polski i śpieszyć do Domu Pionierów.”

„Schowaj sobie ten liść topoli na pamiątkę. Ziemia tu u nas czarna, soczysta, pszenna ziemia i rodzi takie drzewa i owoce i takie liście na drzewach, takie wspaniałe liście! Przy tym liściu, o kształcie ludzkiego serca, znajdziesz maleńki kawałeczek gałązki. Na gałązce jest już maleńki pączek — zarodek nowego życia, nowej wiosny.”

I tak jak każde nowe lato zaczyna się od najkrótszego dnia w roku, tak wiosna zaczyna się od tej chwili kiedy spod kory drzewnej wychyli się na świat nowy pączek. Ten nowy listopadowy pączek na drzewie jest właśnie oznaką, że zaczyna się nowa wiosna. I właśnie ten dzień listopadowy, dzień Wielkiej Rewolucji Październikowej — jest dniem zaczynającym nową wiosnę w życiu mojej ojczyzny.”

Twój Wasyl Sułow

Żywe zwierciadło Wielkiej Rewolucji

I

Film radziecki nie służy rzeczom małym. Produkcji radzieckiej obcy jest komercyjny stosunek do tej najbardziej popularnej i lubianej przez masy robotnicze sztuki. U kolebki sztuki filmowej w ZSRR nie stał producent-kapitałista — rodziła się ona w ogniu walki o nowy, lepszy świat i już od pierwszej chwili swego istnienia służyła wielkim idealom Rewolucji Październikowej.

W latach wojny domowej kinematografia radziecka kładła główny nacisk na produkcję filmów dokumentalnych i propagandowych. Filmowcy postępowali w myśl wskazania Lenina, który uważał, że produkcję nowych filmów, przepojonych ideałami komunistycznymi, odtwarzających sowiecką rzeczywistość, trzeba zaczynać właśnie OD KRONIKI FILMOWEJ. Film uznano już wówczas za broń cenną i skuteczną. Za

którą kinematografię okazała partia i rząd. Na XIII zjeździe partii w r. 1924 Stalin powiedział:

„Zle stoją sprawy kinematografii. Kino jest najskuteczniejszym środkiem masowej agitacji. Zadaniem naszym jest — zająć się tą sprawą”.

Stalin wskazał także filmowcom, iż powinni dać widzowi filmy, które będą służyć historycznym etapom walki o rząd robotniczo-chłopski i mobilizować masy do wykonania nowych, trudnych zadań.

I tak jak Rewolucja Październikowa stworzyła radziecką kinematografię, tak później film począł nadawać kształt artystyczny sprawcom rewolucji i, opierając się o tematykę rewolucyjną, tworzyć dzieła, które stopniowo złożyła się na jej wielki obraz.

II

Dwa dzieła dały wspaniały początek filmowi rewolucyjnemu: „Pancernik Potiomkin” Sergiusza Eisensteina i „Matka” Wsiewołoda Pudowkina.

Film Eisensteina

opowiadał o jednym z epizodów rewolucji 1905 r. historię zbuntowanej załogi okrętu wojennej floty rosyjskiej, o pomocy i sympatii, którą okazała marynarzom ludność Odessy, masakrowana później bezlitośnie przez żołnierzy carskich na schodach wiodących ku przystani.

„Pancernik Potiomkin” był odkrywczym w dziedzinie posługiwania się jednym z najważniejszych środków ekspresji sztuki filmowej — montażem. Niezwykle dynamiczne zestawienie sugestywnych zdjęć, następujących po sobie w narastającym rytmie, pozwoliły osiągnąć reżyserowi niespotykane dotychczas efekty dramatyczne.

Drugi film oparty na znanej powieści Gorkiego, poszukiwał realizmu przez odtworzenie przeżyć indywidualnych głównego bohatera — prostej, kobiety rosyjskiej, matki rewolucjonisty, w której budzi się

świadomość konieczności walki z uciskiem społecznym.

Szczytowym osiągnięciem filmu rewolucyjnego w pierwszych latach dziesięciolecia był znany nam dobrze „Czapajew” — historia kształtowania się charakteru dowódcy partyzanckiego, który z nieoklepanego watażki pod wpływem przedstawiciela partii, komisarza Furmanowa, staje się dyscyplinowanym oficerem Armii Czerwonej, świadomym celów i metod prowadzonej przez siebie walki.

Fragment filmu z czasów Rewolucji p. t. „Noc Październikowa”

W moskiewskim archiwum filmowym starannie przechowywane są dokumentalne zdjęcia nakręcone przez operatorów-rewolucjonistów w pamiętnych dniach października. Są one żywym materiałem, który w każdej chwili może — choć w krótkim migawkowym rzucie — wskrzesić przed oczyma widzów obraz wielkiej rewolucji. Lenin przemawiający z trybuny, szturm na Pałac Zimowy, walki uliczne, masowe demonstracje robotnicze, ochotnicze oddziały w drodze na front — oto treść tych odcinków taśmy filmowej, które stanowią dziś bezcenny zabytek historyczny.

Wspomocą kina popularyzowano najważniejsze aktualne hasła partii, mówiono o bohaterstwie żołnierzy, walczących przeciwko armiom „interwentów”, utrwalono na taśmie pierwsze rezultaty socjalistycznego budownictwa.

Znaczenie tych filmów w historii kinematografii radzieckiej było olbrzymie. Dzięki nim tworzyła się żywa więź sztuki filmowej z rewolucyjną praktyką. Ta więź pozostała motorem rozwoju filmu radzieckiego po dziś dzień.

Trudno byłoby mówić o osiągnięciach filmu w ZSRR, nie uwzględniając pomocy,

III

Po „Czapajewie” tematyka rewolucyjna znajduje coraz częstsze i pełniejsze odzwierciedlenie w filmach radzieckich. Dotychczasowe doświadczenia scenarzystów i reżyserów pozwalają im na stworzenie filmów, w których głównymi postaciami są wodzowie rewolucji — Lenin i Stalin.

Michał Romm stworzył wg. scenariusza dramaturga A. Kapiera dwa wielkie filmy „Lenin w październiku” i „Lenin w roku 1918”. Pierwszy z nich produkcji moskiewskiej wytwórni „Mosfilm” opowiada o historycznych dniach przygotowań i realizacji Wielkiej Rewolucji Październikowej. Główne epizody filmu odtwarzają przyjazd Lenina do Petersburga, spotkanie ze Stalinem, posiedzenie CK Partii, na którym zatwierdzono plan zbrojnego powstania, zdradę i lotroństwo Trockiego, Zinowiewa i Kamieniewa, którzy wydali ów plan rządowi tymczasowemu, bohaterstwa szturm na Pałac Zimowy i wreszcie ogłoszenie zwycięstwa Rewolucji przez Lenina.

W drugim filmie ekran przenosi widza w miesiące letnie 1918 r., gdy partia bolszewicka na czele klasy robotniczej wespół z najbardziej rozwiniętym chłopstwem rozpoczęła organizację gospodarki socjalistycznej w kraju. Do filmu włączono epizod zamachu na Lenina oraz sceny zwycięstwa pod Carycyńskiem. Motywu przewijającym się przez cały obraz jest przyjaźń łącząca obu wodzów rewolucji — Lenina i Stalina.

Oba filmy Romma, zrealizowane z dużym rozmachem i dbałością o wierne odtworzenie wszystkich szczegółów historycznych, są swego rodzaju dramatyczną kroniką dni rewolucji, zamykającą w syntetycznym skrócie najważniejsze jej etapy. Starają się one dać możliwie pełny, kronikarsko potraktowany obraz rewolucji, nie pozbawiony jednak cech epickich. Stanowią one centralne pozycje przedwojennego filmu rewolucyjnego, wokół których poczynają się grupować obrazy, poświęcone poszczególnym fragmentom historii rewolucji i ukazane poprzez indywidualne losy jej uczestników — robotników i chłopów.

Najbardziej zbliżony charakterem do wspomnianych filmów Romma jest obraz gruzińskiego reżysera M. Czawreli „Wielka luna” zrealizowany przez wytwórnię w Tyflisie. Film ukazuje narastanie rewolucyjnych nastrojów wśród mas żołnierskich na frontach wojny imperialistycznej i kończy się zwycięstwem powstania oraz akcentami przyjaźni łączącej narody ZSRR, przyjaźni która hartowała się w ogniu rewolucji.

Inne — jak „Człowiek z karabinem”, „Delegat floty”, „My z Kronstadt”, trzecia seria popularnej trylogii o bolszewiku Maksymie, „Ostatnia noc” — kontynuują różnorodnie linię filmu rewolucyjnego stanowiąc najwybitniejsze osiągnięcia kinematografii nie tylko radzieckiej ale i światowej.

Większość radzieckich filmów opiewających Wielką Rewolucję była już wyświetlana na naszych ekranach, spotykając się z uznaniem naszej publiczności. Dziś mamy znowu okazję ujrzenia ich w Polsce. Dzięki nim obraz Wielkiej Rewolucji ożyje znowu przed naszymi oczyma, stanowiąc artystyczne świadectwo wielkich przemian historycznych, które dał nam Październik.

Włodzimierz Majakowski

przełożył Leon Pasternak

Marsz październikowy

Jaśnieje
w świecie
twarze robocze,
hasło
najprostsze
znam:
trzeba się
w jedną ludzkość
zjednoczyć
wszystkim,
nam,
wam!
Sami
życie
na hart wykuwamy.
Pot —
elektryczny
prąd!
Rozwijaj pełny
i nieprzerwany
bieg,
szyk,
front!
Głębiej i szerzej,
pracować oś tak chciej!
Stawiaj
zwycięski krok:
„Hej,
zaoszczędzim na pięciolatce
rok,
rok,
rok!”
Kiedy już
bardzo
chce ci się brata,
dobrej
produkcji brył, —
stuprocentowy
daj
i bez braków,
plon
swych
sił!
Stalą nam
łśni
z generalnej budowy
każdy
zawias i ćwiek
Hej,
podwieziemy
masom ludowym

chleb,
chleb,
chleb!
W zwierciadło
sercem
oczyszczyć
z kopciami
i rdzy.
Bez wahań!

raz
dwa,
trzy!
Więcej
kombajnów
biedniackim łegom!
Więcej
motorów
dla taig!

Stal i chleb,
żelazo i węgiel
daj,
daj,
daj!
Ściagać się
w pracy,
prześcigać będziemy —
sztolnia,
huta,
inost!
Kto tyle dożył
więcej dożyje —
stali
ton
sto!
Ciszy nie szukaj.
Wzrokiem stalowym
liebo
i ziemię
pruj!
Nie zamilkł jeszcze
ostrzy,
klasowy
bój,
bój,
bój!
Przez lata,
nawet
tuzin lat może
musztry
pamiętaj
krok!
Czerwona Armio
na lądzie,
na morzu
wbij
w dal
wzrok!
Jaśnieje
w świecie
twarze robocze. —
hasło
najprostsze
znam:
trzeba się
w jedną ludzkość
zjednoczyć
Wszystkim,
nam,
wam!

Edward Ochab

WKP(b) - Pierwsza wśród równych

Nie było i nie ma partii robotniczej, która by we własnym kraju i na arenie międzynarodowej cieszyła się takim ogromnym autorytetem i takim bezgranicznym zaufaniem mas, jak WKP(b) — partia Lenina i Stalina. Autorytet i zaufanie zdobyła partia bolszewicka w ciągu długich lat pracy i walki o zwycięstwo proletariatu, o pokój, o socjalizm. Partia Lenina i Stalina wyrosła w walce z socjaldemokratycznym i mieńszewickim oportunistycznym i reformistycznym, w walce z wszelakimi wpływami obcej drobnomieszczańskiej ideologii.

Bolszewicy byli pierwszą w historii partią robotniczą, która konsekwentnie zwalczała nie tylko jawnego wroga klasowego, ale również wszystkich jego agentów, zwłaszcza tych najbardziej niebezpiecznych, bo szermujących lewicowym, pseudo-socjalistycznym frazesem. Partia bolszewików była pierwszą w historii partią robotniczą, która zorganizowała i pokierowała zwycięską rewolucją socjalistyczną, otwierając nową epokę w dziejach nie tylko Rosji, ale całego świata.

Zwycięstwo Rewolucji Październikowej ujawniło masom ludowym całego świata przodującą rolę WKP(b) w międzynarodowym ruchu robotniczym. Mimo wściekłej nagonki, prowadzonej przeciw bolszewikom we wszystkich krajach kapitalistycznych, nagonki, w której prym wiedli pravicowi socjaldemokraci, rósł w masach ludowych autorytet i pogłębiała się miłość do partii, która na czele klasy robotniczej i chłopstwa pracującego ziała władzę kapitalistów i obszarników, wyprowadziła kraj z wojny imperialistycznej, pokonała interwentów i wewnętrzną kontrrewolucję, dźwignęła z kompletnych ruiny przemysł i zorganizowała gospodarkę planową, wykazała, że można gospodarować (i to znacznie lepiej gospodarować) bez kapitalistów i ich slugusów.

WKP(b) przelamując olbrzymie trudności, wykazała, że można zbudować socjalizm nie tylko w mieście, ale i na wsi, że można zlikwidować wszelki wyzysk człowieka przez człowieka.

Przykład zwycięskiej WKP(b) zagrzewał do walki miliony robotników wszystkich kontynentów, był wzorem dla wszystkich partii komunistycznych.

Burżuazja i jej służby nigdy nie były w stanie zrozumieć istotnych źródeł tego wielkiego autorytetu i tego kredytu zaufania, jakim cieszyła się WKP(b) w międzynarodowym ruchu robotniczym. Burżuazja i pravicowa socjaldemokracja rzucały na WKP(b) nędzne, plugawe oszczerstwa. Krzyczyły o rublach moskiewskich, o czerwonym imperializmie, o obcych agenturach itd.

Na przekór oszczercom, oczy milionów ludzi pracy z największą sympatią i najgłębszą wiarą zwracały się ku ZSRR, ku WKP(b), by stamtąd czerpać naukę, jak zwalczać i zwyciężać wroga.

Długa wojna światowa wykazała ogromną moc i żywotność ustroju radzieckiego, wykazała, jak słuszną i mądrą była dalekowzroczna polityka WKP(b), wykorzystująca każdą możliwość obrony pokoju, ale równocześnie zapewniająca krajowi środki materialne, niezbędne dla zwalczania agresji. ZSRR był tą siłą, która rozstrzygnęła o losach wojny, która rozbija Hitlera. WKP(b) w tej ogniowej próbie nie zawiodła zaufania klasy robotniczej.

Nie zawiodła, gdyż słowa jej zawsze pokrywały się z czynami, gdyż zawsze była i jest wierna zasadom proletariackiego internacjonalizmu.

Masy pracujące ZSRR, kierowane przez WKP(b), nie tylko przepędziły oku panty z własnej ziemi, ale pomogły również innym narodom odzyskać wolność, ściśle mówiąc — uratowały te narody, zwłaszcza zaś Naród Polski, przed groźbą im ze strony hitlerizmu zagładą. Te prawde widzą i rozumieją setki milionów ludzi. Z największym też zaufaniem odnoszą się do WKP(b) wszystkie partie komunistyczne i robotnicze, wszystkie postępowe i demokratyczne organizacje. Istotne oblicze ludzi i partii określił lepiej niż długie deklaracje ich stosunek do ZSRR i WKP(b). Nie można być szczerym zwolennikiem socjalizmu, nie można skutecznie bronić sprawy pokoju i niepodległości narodów, nie realizując jednocześnie braterskiej przyjaźni z WKP(b), która stała się dziś synonimem walki, i to zwycięskiej walki, o pokój, o wolność, o socjalizm.

Przykład Jugosławii wskazuje, że pustym frazesem stają się słowa o socjalizmie, głoszone przez ludzi, którzy zajęli wrogie stanowisko wobec WKP(b). 31 lat kieruje WKP(b) olbrzymim, największym na świecie mocarstwem, które jest ostoją pokoju i postępu, żywym dowodem słuszności nauki marksizmu - leninizmu.

Kto zwalcza WKP(b), kto próbuje podważyć zaufanie do tej partii reprezentującej mądrość, siłę, hart, doświadczenie radzieckiego i światowego ruchu robotniczego, ten staje się wspólnikiem imperialistów, ten nieuchronnie znajdzie się w obozie reakcji i zdrady.

Prasa reakcyjna wszystkich odcieni, we wszystkich krajach kapitalistycznych prowadzi zaciekłą kampanię przeciwko WKP(b), przeciw „wpływowi Moskwy“ przeciw rzekomej zależności partii robotniczych od Związku Radzieckiego. Imperialiści i ich agenci znają tylko szłąkę zysku, grabież, korzenie się przed siłą, narzucanie własnej przemocy lub podporządkowanie się silniejszemu zbrojowi imperialistycznemu. Slugusy imperializmu, sprzedający swym nędznym sumieniem i gotowe za dolary przywdziać każdą liberię, czy czapkę błażeńską, marshallowscy sprzedawcy swym nędznym sumieniem i gotowe za dolary przywdziać każdą liberię, zrozumieli, że stosunki między partiami robotniczymi w niczym nie przypominają stosunków między partiami burżuazyjnymi, że klasę robotniczą w całym świecie łączy jedna ideologia i jeden ostateczny cel klasowy.

Prawicowi socjaldemokraci, wzajemnie oszukujący się międzynarodowi spekulanci i giełdjarze, marionetki kapitału kupczącego swym nędznym sumieniem i gotowe za dolary przywdziać każdą liberię, czy czapkę błażeńską, marshallowscy sprzedawcy swym nędznym sumieniem i gotowe za dolary przywdziać każdą liberię, zrozumieli, że stosunki między partiami robotniczymi w niczym nie przypominają stosunków między partiami burżuazyjnymi, że klasę robotniczą w całym świecie łączy jedna ideologia i jeden ostateczny cel klasowy.

Międzynarodowy ruch robotniczy tworzy jeden obóz klasowy. Solidarność robotnicza i internacjonalizm mają głęboką

treść i pokrycie w praktyce życiowej. Mąszerujemy w tym samym kierunku — ku socjalizmowi i komunizmowi, walczymy o tę samą sprawę, o zdobycie lub utrwalenie władzy, ludu pracującego, o pokój i wolność narodów, o pełne wyzwolenie człowieka.

W walce tej korzystamy nie tylko z własnych, ale i cudzych doświadczeń, zwłaszcza zaś z doświadczeń bratnich partii robotniczych, a przede wszystkim z doświadczeń i dorobku WKP(b).

Nie potrzeba długich wywodów, aby uznać przodującą rolę WKP(b) w międzynarodowym ruchu robotniczym. Rzetelna analiza faktów, a nawet sam instykt klasowy uczy robotnika, że WKP(b) stoi na czele wszystkich sił postępu, reprezentuje jutro świata.

Partie komunistyczne i robotnicze patrzą na WKP(b) jako na niedościgniony wzór męstwa, hartu, mądrości politycznej, wierności zasadom marksizmu - leninizmu.

Od WKP(b) uczymy się sztuki organizowania wszystkich sił postępowych wokół i pod kierownictwem proletariatu, uczymy się organizować i dialektycznie rozwijać sojusze robotniczo - chłopski, uczymy się w Polsce i we Francji, w Chinach i w Grecji, w krajach demokracji ludowej i w krajach kapitalistycznych, w centrach imperialistycznych i w ujarzmionych koloniach, wszędzie, gdzie żyje i walczy człowiek pracy.

Od WKP(b) uczymy się prawdy, że partia robotnicza czerpie swe siły przede wszystkim z codziennej, najściślej łączności z masami, że partia umacnia się przez walkę z oportunistami i oczyszczanie swych szeregow z obcych klasowo elementów, przez śmiałość i szerokie stosowanie krytyki i samokrytyki.

Od WKP(b) uczymy się, że partii zwycięskiej nie wolno spoczywać na laurach, że tylko nieustanna czujność proletariacka i gotowość bojowa pozwoli dobić i zniszczyć pobitych wyzyskiwaczy i pasożytów. Od WKP(b) uczymy się, jak należy wiązać teorię z praktyką, jak należy pogłębiać i rozwijać teorię marksizmu, opowiadać prawa rządzące rozwojem społecznym, aby należycie przewidywać wypadki i kształtować dzieje zgodnie z interesami proletariatu, klasy, która nie może sama siebie wyzwolić, nie wyzwalać równocześnie całej ludzkości. Narody ujarzmione i zdeptane przez imperializm na przykładzie WKP(b) uczą się, jak można na drodze pokojowej, w duchu braterstwa i równości praw narodów wielkich i małych rozwiązać kwestię narodową i kolonialną.

Wzorem dla wszystkich partii robotniczych jest taktyka i strategia, hart i męstwo bolszewików w walce z trudnościami, z wrogiem zewnętrznym czy wewnętrznym, w walce o opanowanie sił przyrody i realizację gigantycznych planów gospodarczych, w walce o rozkwit kultury i sztuki, o socjalistyczny humanizm, pokój i suwerenność narodów. Wielkość, siła i bohaterstwo partii Lenina — Stalina są chlubą i dumą międzynarodowej klasy robotniczej.

Przodująca rola WKP(b) w międzynarodowym ruchu robotniczym jest naturalnym, samo przez się zrozumiałym następstwem jej gigantycznej pracy, bohaterstwa, największych ofiar i największych HISTORYCZNYCH zwycięstw. W bratniej rodzinie partii komunistycznych i robotniczych WKP(b) jest PIERWSZA WŚRÓD RÓWNYCH, JEST WZOREM I DROGOWSKAZEM, JEST WODZEM I NAUCZYCELEM, A JEJ SZTANDAR — TO SZTANDAR MARKSA, ENGELSA, LENINA, STALINA — TO SZTANDAR ZWYCIĘSTWA KLASY ROBOTNICZEJ, WOLNOŚCI I POKOJU MIĘDZY NARODAMI, ODDRODZENIA I WYZWOLENIA LUDZKOŚCI.

Przodująca rola WKP(b) w międzynarodowym ruchu robotniczym jest naturalnym, samo przez się zrozumiałym następstwem jej gigantycznej pracy, bohaterstwa, największych ofiar i największych HISTORYCZNYCH zwycięstw. W bratniej rodzinie partii komunistycznych i robotniczych WKP(b) jest PIERWSZA WŚRÓD RÓWNYCH, JEST WZOREM I DROGOWSKAZEM, JEST WODZEM I NAUCZYCELEM, A JEJ SZTANDAR — TO SZTANDAR MARKSA, ENGELSA, LENINA, STALINA — TO SZTANDAR ZWYCIĘSTWA KLASY ROBOTNICZEJ, WOLNOŚCI I POKOJU MIĘDZY NARODAMI, ODDRODZENIA I WYZWOLENIA LUDZKOŚCI.

JÓZEF STALIN

Najbliższy współpracownik Józefa Stalina minister Władimir Mołotow tak mówił o Wodzu Narodów Radzieckich w XXVIII rocznicę wielkiej Październikowej Rewolucji socjalistycznej:

„JEST TO SZCZĘŚCIEM NASZYM, ŻE POPRZEC TRUDNE LATA WOJNY ARMIE CZERWONA I NARÓD RADZIECKI PROWADZIŁ NAPRZÓD MĄDRY I WYPROBOWANY WÓDZ ZWIĄZKU RADZIECKIEGO — WIELKI STALIN. Z IMIENIEM GENERALISSIMUSA STALINA DO DZIEJÓW NASZEGO KRAJU I DO HISTORII CAŁEGO ŚWIATA WEJDĄ CHLUBNE ZWYCIĘSTWA NASZEJ ARMII.“

Wielką wygraną narodów Związku Radzieckiego było i to, że JÓZEF STALIN kierował działalnością wszechzwiązkowej partii komunistycznej i radziecką nawa państwową w ciągu wielu lat poprzedzających zwycięską wojnę z hitlerizmem.

STALIN nie tylko opracował plan pięcioletni, ale co więcej, kierował bezpośrednio z podziwu godną i niewyczerpaną energią, ze stalową konsekwencją — realizacją tych planów. Czynił wszystko dla maksymalnej mobilizacji twórczych sił klasy robotniczej i mas chłopskich. — Z genialną przezornością przewidział, że historia postawiła krótkie terminy dla realizacji nakreślonych przez Partię planów — że wytrzymanie naprężonego tempa rozwoju gospodarczego, przyspieszonego tempa pracy milionów ludzi radzieckich — jest kwestią istnienia pierwszego państwa socjalistycznego, jest sprawą postępu ludzkości.

Przemawiając na wszechzwiązkowej konferencji pracowników przemysłu w lutym 1931 roku STALIN oświadczył:

„ZAPYTUJĄ CZASEM, CZY NIE MOŻNA NIECO ZWOLNIĆ TEMPŁA, NIECO POWSTRZYMAĆ RUCHU. NIE, NIE MOŻNA. TOWARZYSZE! NIE MOŻNA ZWALNIAĆ TEMPŁA... ZWOLNIĆ TEMPO — ZNACZY TO POZOSTAĆ W TYLE. A CI, CO POZOSTAJĄ W TYLE, SA BICI. ALE MY NIE CHCEMY BYĆ BICI. NIE, NIE CHCĘMY!“

Dziś dopiero możemy w całej pełni ocenić niezrównaną, porywającą siłę i wy-

mową tych słów, które mobilizowały miliony ludzi pracy do gigantycznej pracy i zbawiennej w swych skutkach wynalazków twórczych.

Dokładnie po 16-ciu latach Hitler, zachęcony do tego przez imperialistów innych krajów i licząc na ich poparcie, dokonał napadu na ZSRR. Nadzieje faszystów i imperialistów na zgniecenie państwa socjalistycznego zawiodły jednak. — Zawiodły dlatego, że rozbudowany świadomym wysiłkiem mas pracujących — z inicjatywy i pod kierownictwem STALINA przemysł radziecki dostarczył młogi Armii Czerwonej wszystkiego, co potrzebne było do zwycięstwa nad faszysmem.

Historia nie ma chyba takiej zdolności przewidywania, takiej siły myśli i takiej siły woli, jaką wykazał w tym dramacie dziejowym JÓZEF STALIN.

STALIN, tak samo jak LENIN, wosabia geniusz klasy robotniczej. Uosabia zdolności i siły twórcze milionów ludzi pracy — tych, którzy bezgranicznie Mu ufają, bo myśli ich i dążenia, słuszne ich myśli i sprawiedliwe dążenia formułuje On z genialną wiernością i wnikliwością. Wodza narodów ZSRR, wodza całej postępowej ludzkości, cechuje najgłębsza łączność z masami partyjnymi, z klasą robotniczą i całym pracującym ludem. Cechuje Go również ujmująca skromność osobista.

Odpowiadając na powitanie w dniu 50-lecia swych urodzin STALIN pisał:

„ŻYCZENIA I POWINSZOWANIA ODNOSZĘ NA DOBRO WIELKIEJ PARTII KLASY ROBOTNICZEJ, KTÓRA ZRODZIŁA MNIE I WYCHOWAŁA...“

W rozmowie z pisarzem E. Ludvigiem STALIN oznajmił:

— CO DO MNIE, TO JESTEM TYLKO UCZNIEM LENINA I CELEM MOIM — BYĆ GODNYM JEGO UCZNIEM.“

Dla klasy robotniczej wszystkich krajów wyjątkowe znaczenie posiada rola STALINA jako teoretyka marksizmu-leninizmu, genialnego kontynuatora i współtwórcy naukowego socjalizmu. STALIN rozwijał dalej leninowską teorię socjalistycznej rewolucji, zwartą i jasną naukę o państwie socjalistycznym i poszczególnych etapach jego rozwoju; rozwinął dalej teorię o roli partii komunistycznej jako czoł-

wego oddziału klasy robotniczej i wspaniałą z niezmównaną siłą rolę teorii w praktycznej działalności partii i socjalistycznym budownictwie.

Dla partii komunistycznych wszystkich krajów, w pierwszym rzędzie krajów demokracji ludowej, szczególne znaczenie posiadają doświadczenia stalinowskiego kierownictwa WKP(b) w socjalistycznej przebudowie przemysłu i rolnictwa. Wyjątkowe również znaczenie posiada wybitna zdolność STALINA kojarzenia w swej działalności jasnej perspektywy rewolucyjnej ze szczególną konsekwencją i uporem w osiąganiu wytkniętego celu; zdolność do syntetyzowania rewolucyjnego, twórczego doświadczenia mas, podchwytwanie i rozwijanie ich inicjatywy, uczenia się u mas i uczenia mas, prowadzenia ich naprzód ku zwycięstwu. Uczyc się u STALINA, wzorować się na Jego działalności — to najpilniejsze i najbardziej wznagane zadanie dla świadomych bojowników socjalizmu.

Dla ludzi dobrej woli na całym świecie, dla tych wszystkich co nie zapomnieli bez miaru zbrodni i nieszczęść, jakie gotował narodom hitlerizm, dla tych, którzy doceniają niebezpieczeństwo dla ludzkości, jakie wynika z dzisiejszych planów amerykańskich monopolistów i handlarzy śmierci — dla tych wszystkich imię STALINA stało się sztandarem walki o niepodzielny pokój i rzeczywistą wolność dla narodów świata. Imię STALINA dodaje siłę i otuchy walczącym z przemocą imperialistyczną bohaterom demokracji greckim i chińskim, powstańcom Malajów i Indonezji. Jest hasłem dla wzmoczonej walki narodów o niezakłamaną demokrację i sprawiedliwość społeczną, o postęp i lepsze jutro ludzkości.

Nam, Polakom, w frudzie naszym i budownictwie dodaje siłę świadomość, że JÓZEF STALIN jest wypróbowanym i konsekwentnym przyjacielem narodu polskiego; że zwycięski wódz armii wyzwolicieli broni dziś zdecydowanie naszych granic zachodnich; że okazuje nam pomoc zawsze, gdy tej pomocy potrzebujemy.

Polskiej klasie robotniczej, przygotowującej się dziś do historycznego dzieła zjednoczenia — imię STALINA służyć będzie za drogowskaz dla dalszego marszu — ku socjalizmowi.

NAJWIĘKSZE ZWYCIĘSTWO PAŹDZIERNIKA

Poseł do parlamentu angielskiego wybrany z ramienia Partii Pracy z zagłębia węglowego Walii, Davis, uczynił niedawno w czasie debaty w Izbie Gmin wyznanie nad wyraz ciekawe i zasługujące na uwagę:

„Żaden rząd Anglii — mówił Davis — nie potrafi przekonać narodu i zorganizowanych robotników, aby poparli wojnę przeciw Rosji Sowieckiej. Co do jednego jestem absolutnie pewny: górnicy i robotnicy przemysłowi Walii nigdy w takiej wojnie nie wezmą udziału”.

Stwierdzenie Davisa posiada tym bardziej ważne znaczenie, że wyszło ono z ust działacza partii rządzącej obec-

nie w Anglii. Z ust działacza zbliżonego do rządu Attlee-Bevina, rządu którego cała polityka skierowana jest obecnie na podżeganie do nowej wojny przeciw ZSRR i krajom Demokracji Ludowej i znajduje całkowitą aprobatę ze strony takiego wodzowego podżegacza wojennego jak Churchill.

nie w Anglii. Z ust działacza zbliżonego do rządu Attlee-Bevina, rządu którego cała polityka skierowana jest obecnie na podżeganie do nowej wojny przeciw ZSRR i krajom Demokracji Ludowej i znajduje całkowitą aprobatę ze strony takiego wodzowego podżegacza wojennego jak Churchill.

Oczym świadczą wyznania Davisa? Świadczą one o nierealności antysocjalistycznych planów i bezsilności podżegaczy wojennych, którym nie zbywa na zapalonych wojennych, ale którzy nie są w stanie zrealizować swoich zbrodniczych planów, gdyż wymawiają im posłuszeństwo.

Nas jednak wypowiedź Davisa interesuje w tej chwili z innego punktu widzenia. Przecież podobną postawę w stosunku do Związku Radzieckiego zajmuje klasa robotnicza we wszystkich krajach i nie tylko klasa robotnicza, ale i ludy na całym świecie.

Czemu tak się dzieje? Co jest przyczyną tego faktu, że Związek Radziecki podbił serca robotników i ludów na całym świecie? Czemu idee Lenina-Stalina, wcielane w życie przez narody Związku Radzieckiego, zapadły tak głęboko w serca milionów prostych ludzi w Europie i w Azji, w Ameryce, Australii i Afryce? I tych z stolice największych potęg kapitalistycznych, z dzielnic robotniczych Nowego Yorku, Rzymu, Paryża i Londynu, i tych, co przymierają głodem w zapadłych wioskach Indii i Chin i tych, co pracują na plantacjach Birmy i Malajów, Indonezji i Wietnamu, Kuby i Brazylii?

Próżne są wysiłki Churchillów i Bevinów, Marshallów i Dullesów, aby odciąć narody od Związku Radzieckiego żelazną kurtyną. Różne są wysiłki najmitów imperialistycznych — pismaków wszelkiego autoramentu, speakerów „Głosu Ameryki” i BBC, wątpliwej marki profesorów i literatów, aby oplugawić i zohydzić w oczach prostych ludzi wszystko, co dotyczy Związku Radzieckiego, co dotyczy demokracji ludowych.

Na przekór całej ohydnej propagandzie kłamstwa, na przekór wszelkim wysiłkom i oszukańczym chwytom imperialistów oraz ich socjaldemokratycznych forsydów — miliony i miliony prostych ludzi pracy widzi w Moskwie, widzi w Związku Radzieckim, — urzeczywistnienie marzeń odwiecznych, ludzi pracy o ustroju sprawiedliwości społecznej, o ustroju, w którym każdy człowiek pracy znajduje dla siebie nie tylko dobrobyt, ale i odnajduje swą godność ludzką i ludzkie szczęście. Na przekór wysiłkom imperialistów i ich socjaldemokratycznych sługusów, którzy starają się zohydzić wszystko, co pochodzi ze Związku Radzieckiego lub z nim jest związane, miliony i miliony prostych ludzi pracy na całym świecie widzą w Mo-

skwie, widzą w Związku Radzieckim, widzą w partii Lenina-Stalina — te siły, które torują każdemu człowiekowi pracy drogę ku lepszej przyszłości, lepszemu jutru, upatrują w Moskwie, upatrują w Związku Radzieckim, upatrują w WKP (b) owe gwiazdy przewodnie, według których kierują nieomylnie swe własne kroki.

Skład płynie to duchowe przewodnictwo Moskwy, Związku Radzieckiego, partii Lenina-Stalina w stosunku do milionów i milionów prostych ludzi na całym świecie? Gdzie są źródła tego na prawdę niespotykanego w dziejach ludzkości zjawiska?

Odpowiedzi na te pytania doszukiwać się trzeba w samym charakterze Wielkiej Rewolucji Październikowej, w roli partii

Lenina-Stalina w tej Rewolucji.

Wszystkie rewolucje, poprzedzające Rewolucję Październikową, prowadziły zwykle do zastąpienia rządów jednej grupy wyzyskiwaczy inną grupą wyzyskiwaczy (Jedyny wyjątek stanowi Komuna Paryska. Była ona pierwszą bohaterką próbą proletariatu zwrócić przeciw kapitalizmowi, ale nie było jej sędzone zwyciężyć). Tak było w czasie powstań pańszczyźnianych chłopów. Tak było w czasie rewolucji w Anglii, Francji, Niemczech i w innych krajach. Na miejsce wyzyskiwaczy feodałów, na miejsce arystokratów, właścicieli olbrzymich włości, przyszedli inni wyzyskiwacze — kapitaliści. A zresztą i ci starzy wyzyskiwacze prawie nigdzie nie schodzili całkowicie ze sceny, a co najwyżej przechodzili na drugi plan.

Inaczej Rewolucja Październikowa. Stała się ona za cel nie zastąpienie jednej grupy wyzyskiwaczy inną grupą wyzyskiwaczy, lecz zniszczenie wszelkiego wyzysku człowieka przez człowieka, ustanowienie dyktatury proletariatu, tej najrewolucyjniejszej spośród klas uciskanych — oraz zorganizowanie nowego, bezklasowego społeczeństwa socjalistycznego.

I te właśnie fakty czynią, że Rewolucja Październikowa przerasta ramy narodowe, że od pierwszego dnia nabiera charakteru międzynarodowego. I te to właśnie fakty decydują, że klasa robotnicza na całym świecie, miliony i miliony prostych ludzi we wszystkich zakątkach globu ziemskiego spoglądają na Związek Radziecki jako na swoją szturmovą brygadę, która wysunęła się na czołowe pozycje walki z imperializmem i wszelkiego rodzaju imperialistycznym wyzyskiem i uciskiem.

Dwudziesty piąty październik (siódmy listopada nowego stylu) 1917 roku otwiera nową epokę w życiu ludzkości. Epokę, która oznacza początek agonii starego kapitalistycznego świata, epokę, która oznacza narodziny nowego socjalistycznego świata, do którego należy przyszość.

Miliony robotników na całym świecie, miliony prostych ludzi zrozumiały, a jeśli nie rozumiały — te odczuły instynktem klasowym to nowe, co wniosła do życia cała ludzkość Rewolucja Październikowa.

Rewolucja Październikowa nie tylko obalila władzę burżuazji w jednym z największych krajów kapitalistycznych i postawiła u władzy klasę robotniczą. A przecież fakt, że po raz pierwszy w dziejach klasa robotnicza, klasa wyzyskiwanych i ciemionych ujęła ster władzy w olbrzymim państwie, obejmującym jedną szóstą kuli ziemskiej już musiał wpływać na ruch mas ludowych na świecie. Ale Rewolucja Październikowa dokonała czegoś więcej; dokonała przełomu w ruchu wyzwolonym klasy robotniczej całego świata, w snobach walki, w formach organizacji,

wycisnęła swe piętno na kulturze mas pracujących na całym świecie.

Klasa robotnicza dawnej Rosji dowiodła praktycznie robotnikom, wszystkim uciskanim i wyzyskiwanym na całym świecie, jak można i należy walczyć z burżuazją, jak można i należy walczyć z imperializmem, jak można odnosić zwycięstwo nad wrogiem, nad wyzyskiwaczami.

Fakty te nie mogły nie oddziaływać i, jak wiemy, rzeczywiście oddziaływały na miliony i miliony ciemionych i wyzyskiwanych we wszystkich zakątkach świata.

Rewolucja Październikowa nie tylko zburzyła stary kapitalistyczny ustrój wyzysku i ucisku. Klasa robotnicza Związku Radzieckiego zaczęła budować i zbudowała już nowy sprawiedliwszy, socjalistyczny ustrój, nowe socjalistyczne społeczeństwo, a obecnie pewnym krokiem zmierza do wyższej jego formy — społeczeństwa komunistycznego.

Zacofany rolniczy chłopski kraj, kraj przysłowiowej nędzy — Rewolucja Październikowa przekształciła w kraj przodujący, uprzemysłowiony, kraj przodującej socjalistycznej kultury, w największą potęgę gospodarczą i polityczną świata. W kraju, który za czasów caratu słusznie nosił nazwę więzienia narodów, Rewolucja Październikowa dokonała przewrotu, który nawet wrogowie nazywają cudem. Ponad sto narodów i narodowości, zamieszkujących Związek Radziecki zamiast, jak to jest w świecie kapitalistycznym, dążyć do narzucenia przewagi jednego jakiegokolwiek narodu wobec innych narodów, zamiast dążyć do wyzyskiwania przez jeden jakiś naród — innych, słabszych narodów, — ułożyło swe stosunki na zupełnie odmiennych zasadach. Sto narodów i narodowości Związku Radzieckiego nie tylko swobodnie rozwija swoją kulturę narodową w swej formie, a socjalistyczną w swej treści, ale pomagają sobie wzajemnie po bratersku, aby tym szybciej razem maszerować do wspólnego celu — do komunizmu. Właśnie braterski związek narodów daje Związkowi Radzieckiemu ową potęgę, która zwycięsko przeszła ogniową próbę nawałnicy hitlerowskiej.

Wdni, kiedy nad Europą i światem zawisła groza hitlerowskiego jarzma narody Związku Radzieckiego nie tylko obroniły swój kraj, ale przyniosły wyzwolenie zakutym w kajdany niewoli hitlerowskiej narodom Europy i uwolniły ludzkość od zmyru faszyzmu.

Zwycięstwa budownictwa socjalistycznego ZSRR, zwycięstwa Armii Radzieckiej na polu bitew przeciw hitlerowskiemu najeźdźcom udowodniły praktycznie klasie robotniczej całego świata, że proletariatu może się doskonale obejść bez burżuazji, że może kierować gospodarką swego państwa, bez burżuazji i przeciwko niej, i przy tym lepiej gospodarzyć niż kapitaliści, że może budować i w oparciu o pomoc narodów radzieckich, zbudować w swoim kraju nowy, sprawiedliwszy ustrój, ustrój socjalistyczny, ustrój, który niesie wszystkim ludziom pracy sprawiedliwość, dobrobyt, wolność, pokój i szczęście.

Czy podobna wobec tego się dziwić że wszystkie te i podobne fakty budzą w sercach i umysłach milionów i milionów uciskanych i wyzyskiwanych pragnienie urzeczywistnienia swego losu, swego życia na podobieństwo narodów Związku Radzieckiego? Czy można się dziwić, że te i podobne fakty budzą w milionach i milionach prostych ludzi na całym świecie uczucia głębokiej sympatii i miłości dla Rewolucji Paździer-

nikowej, dla Związku Radzieckiego, dla partii Lenina-Stalina, dla tej sprawy, sprawy socjalizmu, której ludzie radzieccy służą z takim oddaniem i zapalem?

Czyż jest rzeczą przypadkową, że ludy Polski, Rumunii, Czechosłowacji, Węgier i innych krajów demokracji ludowej, gdy tylko z rąk Armii Radzieckiej uzyskały wolność, szukając drogi do sprawiedliwszego szczęśliwszego ustroju upatrzyły dla siebie wzór właśnie w Związku Radzieckim i śmiało za jego przykładem wkroczyły na drogę wiodącą do socjalizmu?

Czyż można wątpić, że to samo uczyniłyby ludy Francji, Włoch, Grecji i szeregu innych krajów, gdyby nie przeszkodził im brutalnie w realizacji ich pragnień imperialiści anglosascy? Czyż można wątpić, że gdyby imperialiści anglosascy nie okupowali wspomnianych krajów i nie utrzymywali przez długi czas swoich wojsk w tych krajach to innymi drogami potoczyłby się rozwój wydarzeń i we Francji i we Włoszech i w wielu innych krajach?

Czyż podobna się dziwić, że wszystkie te i inne fakty rozpalają do czerwoności nienawiść, jaką żywią dziś dla Rewolucji Październikowej, dla Związku Radzieckiego, dla partii bolszewickiej — Churchill i Bevin, Truman i Dewey oraz ich mocodawcy — miliardery amerykańscy i angielscy? Czy podobna się dziwić, że imperialiści wszelkich maści tracą w tej sytuacji wszelką nadzieję na utrzymanie w posłuchu dla siebie narodów świata, że dopatrują się owej przysłowionej deski ratunku dla siebie już tylko... w bombie atomowej, w nowej niszczylińskiej wojnie?

Tonący brzytwy się chwytą — mówi mądrość ludu. A i to jest prawdą, że niko go z toni brzytwy nie wyrwało. Nie pomógł też Churchillom i Trumanom, Bevinom i Blumom ich wiara w cudotwórczą siłę bomby atomowej. Właśnie, że dawno już przestała ona być monopolem imperia listów USA, a tajemnicą dla uczonych Związku Radzieckiego.

Włara Churchilla i innych imperialistów w bombę atomową jako jedyny lek na śmiertelną chorobę zdychającego kapitalizmu jest bodaj, czy nie najdobitniejszym świadectwem słabości imperializmu.

Cóż są w stanie zdziałać imperialiści przeciw woli milionów i milionów prostych ludzi na świecie? Słowa posta Davisa o postawie robotników angielskich o postawie ludu angielskiego, — a przecież takie same słowa usłyszyć muszą i o postawie ludu Francji, Włoch i innych krajów, — są dla Churchilla i innych imperialistów, jak owo groźne: MANE, TEKEL, FARES.

Czy można się dziwić, że mimo gróźb podżegaczy wojennych Związek Radziecki zachowuje całkowity spokój, że nie tracąc ani dnia, ani godziny kontynuuje swoje wysiłki pokojowe, wznosząc co raz wyżej gmach socjalizmu.

Sily Związku Radzieckiego są niezmiernie. Jedną z największych spośród tych sił jest miłość milionów i milionów prostych ludzi na całym świecie, których serca zdobyła Rewolucja Październikowa. W tym tkwi największe zwycięstwo tej Rewolucji. W tym tkwi największe zwycięstwo idei Lenina-Stalina.

BIADA TEMU, KTO CHCIAŁBY PODDAĆ PRÓBIE SIŁĘ TEJ MIŁOŚCI!

E. Uzdański

Nowa era w dziejach ludzkości

Związek Radziecki prawdziwy przyjaciel i sojusznik

Od wczesnej młodości czułem i wiedziałem, że proletariats radziecki — to najlepszy nasz przyjaciel, a Rewolucja Listopadowa — to wielkie zwycięstwo polskiej klasy pracującej. Tak jak mój ojciec, szewc — stary SDKPL-owiec oraz jego kolezdy, tak i ja marzyłem, by dożyć chwili wyzwolenia spod władzy burżuazji. Wiedziałem, że pomoże nam w tym Związek Radziecki.

W czasie wojny i okupacji nawet ci, co kiedyś byli fanego zdania, zrozumieli, gdzie jest nasz prawdziwy przyjaciel, że jest nim tylko i jedynie kraj zwycięskiej Rewolucji Socjalistycznej i powstałe dzięki jego pomocy kraje demokracji ludowej.

Przewodniczący Rady Zakładowej
PZPB Nr 3
FRANCISZEK LEWANDOWSKI

WKP(b) naszym nauczycielem

Wielka Rewolucja Listopadowa przyniosła wyzwolenie wielu narodom uciskanym. Jej mózgiem, jej sztabem była Wszechzwiązkowa Komunistyczna Partia (bolszewików). Ona to poprowadziła do zwycięstwa masy robotniczo-chłopskie w Rosji. Poprowadziła je następnie słuszną drogą budowy socjalizmu w okresie międzywojennym i poprowadziła je do zwycięstwa w okresie walki z faszyzmem hitlerowskim.

Możemy być dumni z tego, że nauczycielem nas, którzy budujemy socjalizm w Polsce jest właśnie Partia Bolszewików, Partia Lenina-Stalina. Opierając się na jej doświadczeniu, śmiało kroczymy na przód, wierząc, że cel nasz — socjalizm — osiągniemy.

WOLNIEWSKI KAZIMIERZ
podmajstrzy przędz. PZPB w Pabianicach

Zwycięstwo czynu

Rewolucja październikowa była zwycięstwem czynu proletariackiego nad zakłamanie i niedołęstwem burżuazji oraz wcieleniem w życie zasad, które do tego czasu głoszone na ogół bez wiary w to, że kiedykolwiek zostaną zrealizowane.

ADAM CZARTKOWSKI
prof. n. U. Ł.

Październik wyzwolił twórcze siły narodu

Rewolucja Listopadowa była nie tylko potężnym zrywem historycznym, nie tylko uskrzydliła Rosję, ale pobudziła do czynnego twórczego życia kilkadziesiąt narodów, wchodzących w skład Związku Radzieckiego. Narody te, żyjące w okresie caratu w skrajnej nędzy, w upośledzeniu, w nowym państwie socjalistycznym uzyskały pełnię życia, zostały włączone w wielkie dzieło budowy ustroju, opartego na sprawiedliwości społecznej. Niesłychana wartość rewolucji polega również na tym, że pobudziła ona życie kulturalne milionów ludzi, że wyzwoliła twórcze siły narodowe, przed tym sztucznie hamowane i niszczone. Uzbęcy, Tatarzy, Kirgini czy Tadźycy żyją dziś życiem kulturalnym, tworzą swą własną odrębną kulturę, wydają wspaniałych pisarzy, wielkich uczonych, artystów.

Z pracy młodzieży radzieckiej czerpiemy wzór dla siebie

Są fakty i zdarzenia w życiu społeczeństw, które wytyczają drogi postępu, które stwarzają dla następnych pokoleń ściśle określone warunki dalszego rozwoju.

Takim faktem była Rewolucja Listopadowa. Gdy dziś, w 31 rocznicę Listopada, przyglądamy się wielkim osiągnięciom ZSRR, widzimy, jak słuszną była droga, którą poszły masy robotnicze i chłopskie tego kraju. Narody, w których było do 90 procent analfabetów, kroczą dziś po drodze postępu, budują podziw swoją kulturę, kulturę nie salonu pańskiego, lecz fabryk i pól. Miliony dzieci robotniczych i dzieci biedoty wiejskiej zapieniają szkoły i uniwersytety, zaprzęgają maszyny do coraz doskonalszej pracy, wydzierają tajemnice natury, uwalniają człowieka od przekleństwa pracy niewolniczej, gdyż praca w ZSRR stała się niezbędnym elementem twórczego życia każdego człowieka.

Osiągnięcia te zostały dokonane w gigantycznym zmaganiu ze światem wstępnictwa. W tym zmaganiu wielki był udział młodzieży radzieckiej, zrzeszonej w Komsomole. W 31-szą rocznicę tej Wielkiej Rewolucji młodzież polska z uznaniem spogląda na drogę przebytą przez młodzież radziecką. Z pracy i

„Jesteśmy wdzięczni Związkowi Radzieckiemu“ — te najszczerze i najprawdziwsze słowa — powtarzają się we wszystkich listach, pisanych przez czytelników „Głosu“ z okazji Święta narodów radzieckich i wszystkich ludzi pracy na całym świecie. Naszego święta. Bo tylko wrogowie własnego narodu ustosunkować się mogą nieprzyjaźnie względem ZSRR

Robotników, chłopów, profesorów, artystów, pisarzy, wszystkich, cały naród polski ożywiają dziś uczucia serdecznej przyjaźni i głębokiej czci dla kraju socjalizmu, jego wodzów, jego ludzi.

Garść listów, które drukujemy są tego wymownym dowodem.

Dozgonna wdzięczność dla Związku Radzieckiego

który buduje i pomaga innym budować socjalistyczne życie

Gdyby nie Czerwona Armia to nie byłoby już na świecie, ani mnie ani moich dzieci, byłabym wpadła w łapy hitlerowskie tak jak mój mąż. Czuję dozgonną wdzięczność dla Związku Radzieckiego. A co dopiero, gdy pomyślę o wszystkim, co oni dla nas zrobili, gdy pomyślę, co by u nas w Polsce było, gdyby wyzwoliła nas nie Armia państwa socjalistycznego, lecz taka Anglia lub Ameryka?

Na samym początku myślałam, że Ameryka nam chyba pomoże, że przeciw o ich wolność walczył Kościuszko, Pułaski, myślałam, że Ameryka to kraj demokratyczny, który poda rękę nam, cośmy tyle wycierpieли, i wszędzie na całym świecie walczyli o wolność. Przekonałam się jednak, że na to nie ma co liczyć, że bogacze amerykańscy chcieliby na nas tylko zarobić, wprowadzić w Polsce takie porządki,

jakie były przed wojną, kiedyśmy głodowali — pracowali najwyżej dwa, trzy dni w tygodniu, albo i wcale nie.

Gdy patrzę teraz na tę moją budującą się wspaniałą fabrykę PZPB Nr. 21, na te nasze żłobki i przedszkola, na moje uczące się córki, gdy dostaję skierowanie na wczas, to aż mi się wierzyć nie chce, że to wszystko prawda, żeśmy takich czasów dożyli. I wiem, że to wszystko zawdzięczamy naszemu przyjacielowi, Związkowi Radzieckiemu, który pierwszy w świecie, 31 lat temu obalił panowanie burżuazji i dziś nam też pomaga budować nowe socjalistyczne życie.

BRONISŁAWA GOŁYGOWSKA
tkaczka z PZPB Nr. 21
instruktorka młodzieży
w PZPB Nr. 21

Niczym nie zdołamy im odpłacić za krew, którą za nas przelali

Do wojny byłem członkiem PPS Dzielnic Fabrycznej. Cieszyłem się, gdy przychodził do nas tow. Właszewski i inni komuniści, którzy opowiadali o Rewolucji Listopadowej i jedynym w świecie państwie robotniczym. Serce bolało, gdy prawicowi kierownicy PPS wyganiali komunistów z naszych zebrań.

Rozmawiałam potem z tow. Borowiakową z Włocławskiej Manufaktury, gdy wraz z polską delegacją robotniczo-chłopską wróciła z Sowietów. Borowiakowa powiedziała mi: „tam dopiero przekonałam się, że robotnik ma po co żyć na świecie“.

Borowiakową weszli do więzienia, by nie mogła opowiedzieć prawdy o Związku Radzieckim, lecz ta prawda i tak dotarła do nas do fabryk.

Marzę o tym, by osobiście zwiedzić Związek Radziecki i mam nadzieję, że to się kiedyś stanie.

Dziś w 31 rocznicę Rewolucji Listopadowej pragnę powiedzieć ludowi sowieckiemu, że my, robotnicy polscy, jesteśmy całym sercem z nim!

Wiemy doskonale, że dzięki nim, naszym braciom sowieckim, uzyskaliśmy niepodległość w 1918 roku, że dzięki zrodzonej przez Rewolucję Listopadową Armii Czerwonej uzyskaliśmy 3 lata temu naszą drugą niepodległość narodową i niepodległość najcenniejszą dla nas robotników — wyzwolenie od Scheiblerów i Grohmanów, możliwość budowa nam nowego, piękniejszego życia. My, robotnicy, nie zapomnieliśmy również, że pierwszy bochenek chleba po wyzwoleniu otrzymaliśmy od nich, od Sowietów, że dzięki ich bawelnie, możemy pracować i wykonywać plan produkcji. Pragnę, by naród sowiecki wiedział o tym, że my, robotnicy polscy, wszystko dobrze pamiętamy, i zdajemy sobie sprawę z tego, że nigdy i nówym nie zdołamy odpłacić im za tę krew, którą za nas przelali.

BRONISŁAWA SWITONIAK
przędka z PZPB Nr 1

Szczęśliwe jutro ludzkości

Rewolucja Październikowa stanowi bezspornie moment zwrotny w dziejach. Nakreślone przez nią i realizowane następnie w codziennym trudzie i walce ideały: usunięcia wyzysku człowieka przez człowieka, nadania pełnej wartości pracy, przywrócenia wolności narodom stanowią świat lepszego i szczęśliwszego Jutra człowieka i ludzkości.

DR. TRUCHIM STEFAN
Prof. Uniwersytetu Łódzkiego

Narodziny nowego człowieka

Z radziecką sztuką zetknąłem się w pełni w roku 1940. Z monumentalnych filmów Pudowkina i Eisensteina, z głęboko ujętych przedstawień z pełnych romantyki widowisk rewolucyjnych szła siła nowa i piękna. „Pancernik Potiomkin“, „Burza nad Azją“, „Optymistyczna tragedia“, „Interwencja“, „My z Kronstadtu“, a przede wszystkim „Lenin w Pałacu Kremla“ to manifestacja potężnych prądów, których wspólnym, żywym źródłem była Październikowa Rewolucja.

Dzisiaj, kiedy myśli i siły leżące u podstaw Rewolucji Październikowej stały się nadzieją ludzkości walczącej o sprawiedliwość społeczną, bezprzykładną odwagę, poświęcenie i wytrwałość proletariatu rosyjskiego, są natchnieniem myślicieli, artystów i naukowców całego świata.

Pozostaną one na zawsze natchnieniem ludzkości zmierzającej do piękniejszego i szczęśliwszego jutra.

ERWIN AXER

Sztuka radziecka natchnieniem ludzkości

Rewolucja Październikowa rozpoczęła nową erę w dziejach świata, gdyż utwierdziła podwaliny nowej, głęboko ludzkiej kultury. Istotnie dokonała wyzwolenia pracujących zabezpieczając im możliwość postępu kulturalnego, ugruntowała równość społeczną oraz braterstwo ludów. Nie tylko proklamowała zasady te, lecz wprowadziła taki ustroj, który zapewnił im rzeczywiste i skuteczne gwarancje. Zniszczenie własności prywatnej i budowa ustroju socjalistycznego — oto są te gwarancje. Co więcej Rewolucja Październikowa wprowadzając gospodarkę socjalistyczną umożliwiła powstanie nowego bardziej moralnego człowieka, który nikogo nie wyzyskuje, a pracę uważa za sprawę honoru i służbę społeczną.

Prof. B. ŁAPICKI
Dziekan Wydziału Prawa
Uniwersytetu Łódzkiego

Droga postępu i sprawiedliwości

Wielka Rewolucja Październikowa wyzwoliła niespożyte zasoby energii twórczej z szerokiego mas pracujących i skierowała ludzkość na drogę postępu i walki o nowe sprawiedliwe formy polityczne i społeczne.

Rewolucja Październikowa zapoczątkowała proces rozwoju niepodległego i kulturalnego bytu licznych narodów i stała się źródłem niepodległości naszego Państwa.

Dzięki Rewolucji Październikowej nasz naród kroczy obecnie w pierwszych szeregach walczących o najszlachetniejsze ideały ludzkości — o wyzwolenie człowieka i ustalenie ustroju sprawiedliwości społecznej.

PROF. DR JERZY JAKUBOWSKI
Prorektor Uniwersytetu Łódzkiego

Przełom w dziejach ludzkości

Rewolucja Październikowa jest najbardziej uniwersalną ze wszystkich nam znanych. Jej zasięg obejmuje swymi wpływami po raz pierwszy w dziejach istotnie cały świat, całą kulę ziemską.

Jest prawdziwą rewolucją, nie przez metody działania, ale przez heroiczną próbę przekształcenia od podstaw stosunków gospodarczych i społecznych, a także przez udostępnienie dóbr kulturalnych wszystkim.

Jest najbardziej gruntowną rewolucją, nie bojącem przenika do wszystkich dziedzin życia ludzkiego, przekształca mentalność i stwarza tym samym niezwykle horoskopy rozwoju, zarówno materialne jak i duchowe.

Prof. Dr Marian Serejski
Dziekan Wydz. Hum. U. Ł.

Rewolucja która stoi na straży praw narodów

Gdy ośrodek rewolucyjny w drugiej połowie XIX wieku przesunął się z Europy Zachodniej do Europy Wschodniej, Fr. Engels pisał: „Niepodległość Polski i rewolucja w Rosji warunkują jedna drugą“.

Od tego czasu rewolucja w Rosji stała się przesłanką wyzwolenia społecznego i narodowego polskiego ludu pracującego.

Dwukrotnie odzyskanie niepodległości Polski dzięki Związkowi Radzieckiemu jest tego niezbitym dowodem historycznym.

Jednym z pierwszych dekretoów Rządu Radzieckiego była „Deklaracja Praw Narodów Rosji“, która proklamowała równoprawność, niezależny byt narodów i ich prawo do samookreślenia aż do oderwania, która gwarantowała pełny rozwój mniejszości narodowych. Również Żydzi pierwszy raz w swej męczą-

walki młodzieży radzieckiej młodzież polska, zjednoczona w szeregach ZMP czerpie wzór dla swojej codziennej walki i swojej codziennej pracy, która musi doprowadzić nas do celu, — do zbudowania ustroju zapewniającego szczęście wszystkim ludziom pracy.

F. STARZEO
Przewodniczący Zarządu Wojew. ZMP

skiej historii otrzymali faktycznie pełne równo uprawnienie. Prawda, już burżuazyjne rewolucje na Zachodzie gwarantowały formalnie Żydom równe prawa polityczne i obywatelskie. Cechą charakterystyczną Rewolucji Październikowej jest jednak równoprawienie narodowe.

Niewidziany w historii rozkwit literatury żydowskiej, rozwój teatru, ustalenie żydowskiego obwodu autonomicznego w Biro - Bidżanie, jako załączka sowieckiej państwowości żydowskiej — świadczy o tych głębokich przeobrażeniach, które mogły powstać tylko w kraju socjalizmu. Udział Żydów w obronie kraju przed najazdem faszystowskim, w partyzantce a obecnie w odbudowie kraju jest wyrazem głębokiego patriotyzmu Żydów wobec swej radzieckiej ojczyzny.

Zasięg oddziaływania Związku Radzieckiego na los Żydów nie sprowadza się jednak tylko do obywateli Radzieckich.

Jest rzeczą znaną, że na wielkich obszarach Związku Radzieckiego znalazło swoje schronienie podczas drugiej wojny światowej ćwierć miliona Żydów polskich, którzy w 1939 roku uciekli przed okupantem niemieckim.

Kłeska wojsk hitlerowskich pod Stalingradem spowodowała wstrzymanie ofensywy niemieckiej pod El Alamein. Los Żydów palestyń-

skich został w ten sposób rozstrzygnięty orężem żołnierza sowieckiego na przedpolach Stalingradu.

Również państwo Izrael zawdzięcza swe powstanie głównie polityczno - dyplomatycznej pomocy państw demokratycznych ze Związkiem Radzieckim na czele wbrew woli Angli i intrygom Stanów Zjednoczonych.

W Polsce i w innych krajach ludowej demokracji powstały sprzyjające warunki dla całego witego rozwiązania kwestii narodowościowej w ogóle, a tym samym powstały warunki dla pełnego rozwoju społecznego i kulturalnego - na rodowego pracującej ludności żydowskiej. Stało to się dzięki temu, że zastosowano w tych krajach w kwestii narodowościowej zasadę leninowsko - stalinowską, że stworzono w ten sposób podstawy dla braterskiego współżycia wszystkich narodowości i dla ich wspólnego marszu do socjalizmu.

Masy żydowskie, doświadczone tak okropnie przez faszyzm w ostatniej wojnie światowej, pragną pokoju i twórczej pracy. Dlatego też czują tak głębokie przywiązanie do Związku Radzieckiego, który stoi na straży pokoju i Demokracji.

MICHAŁ MIRSKI
Przewodniczący Wojewódzkiego
Komitetu Żydowskiego w Łodzi

Trzy dziesięciolecia, które

„Nasza rewolucja jest jedyną, która nie tylko rozbiła kajdany kapitalizmu i dała ludowi wolność, ale zdołała prócz tego dać

31 lat temu w Piotrogradzie — dzisiejszym Leningradzie — w Pałacu Smolnym, zajęty przez bolszewików, urzędował sztab rewolucji: Lenin, Stalin, Dzierżyński. Stąd wyszły hasła, które poprowadziły klasę robotniczą, żołnierzy i chłopów do szturmowania władzy kapitalistów i obszarników rosyjskich, zapewniły im zwycięstwo i ustanowiły władzę robotników w kraju, obejmującym jedną szóstą kuli ziemskiej.

Grupa uzbrojonych robotników w dniu wybuchu Rewolucji Październikowej przed Smolnym

Przedwzrostek Rewolucji Październikowej, przeciw pierwszej na świecie władzy robotników i chłopów, wystąpiły zbrojnie wszystkie ciemne sily starego świata. Biurokracja rosyjska zorganizowała kontrrewolucyjną powstanie i wojnę domową, której płomień ogarnął wszystkie niemal okoliczności Rosji.

Imperialiści austro-niemieccy, a następnie imperialiści Anglii i Francji, Stanów Zjednoczonych i Japonii zorganizowali pochód krzyżowy przeciw Rosji Sowieckiej, pochód krzyżowy, w którym wzięły udział wojska 14 państw kapitalistycznych.

Wojna interwencji cudzoziemskich i biurokracji rosyjskiej przeciw Republice Rad zakończyła się jednak zwycięstwem Rad. Republika Radziecka ocalała swą niezależność państwową, swą wolność.

Armia Czerwona zwyciężyła, bo polityka Władzy Sowieckiej, w imię której Armia Czerwona walczyła, była polityką słuszną odpowiadającą interesom ludu i dlatego że lud tę politykę popierał do końca, dlatego że popierał tę politykę robotnicy na całym świecie.

Czapaiewo, jeden z bohaterów Rewolucji Październikowej

Na zgliszczach

Uporawszy się z wojną, Kraj Radziecki zaczął przechodzić na tory pokojowego budownictwa gospodarczego. Trzeba było wyleczyć rany, zadane przez wojnę, doprowadzić do porządku przemysł, transport, rolnictwo.

Leżąc przejście do budownictwa pokojowego dokonywało się w niezmiernie trudnych warunkach. Kraj zrujnowany czteroletnią wojną imperialistyczną i trzyletnią wojną z interwentami znajdował się w popiołach i zgliszczach...

Lenin i Stalin nakreślili drogi odbudowy gospodarczej Kraju Rad ze zniszczeń wojennych, drogi budowy socjalistycznej gospodarki. Wysiłkiem klasy robotniczej i całego ludu radzieckiego równie bohaterem, jak w dni wojny przeciw biurokracji i interwentom kraj Rad szybko dźwigał swoją gospodarkę.

21 stycznia 1924 roku zmarł Lenin, wódz, nauczyciel i twórca partii bolszewickiej. Klasa robotnicza całego świata przyjęła wiadomość o śmierci Lenina jako najcięższą stratę.

Śmierć Lenina pobudziła klasę robotniczą Związku Radzieckiego do jeszcze mocniejszego zwarcia swych szeregów wokół partii leninowskiej. Setki tysięcy robotników wstąpiło w owe dni w jej sławne szeregi.

Uczeń i współbojownik Lenina — Stalin — stał od owej chwili na posterunku przy sterze Rewolucji Październikowej, osieroconym przez Lenina.

Nakreślone genialną ręką Stalina plany Pięciolatek zmieniają oblicze kraju Rad.

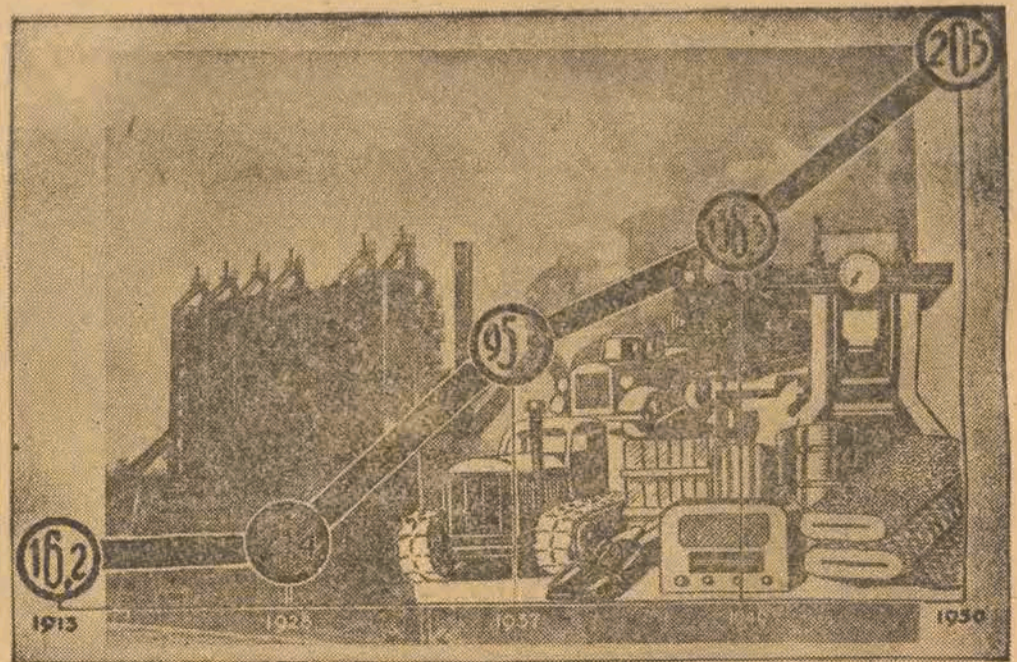
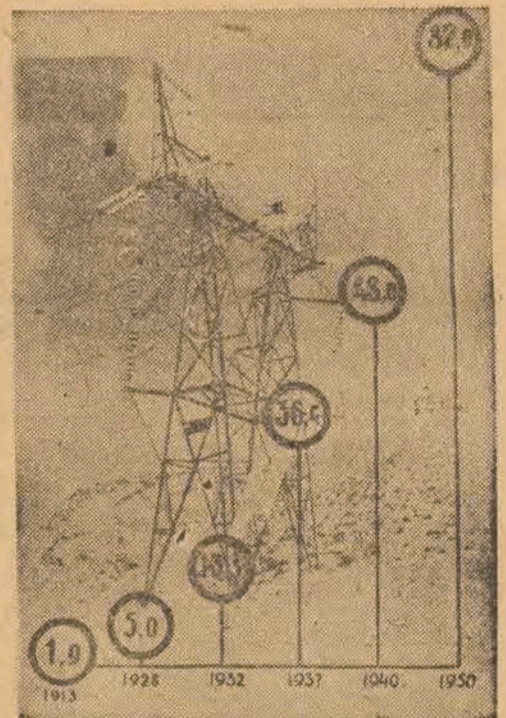
W. I. Lenin

Zrodzony w głowie Lenina plan elektryfikacji Związku Radzieckiego, tak zwany plan G.O.E.R.L.O., dawno już został wcielony w życie.

Dalsze plany elektryfikacji Z.S.R.R., nakreślone przez Stalina coraz szybciej zmieniają oblicze kraju. Wład za potężną elektrownią wodną na rzece Dniepr — Dnieprogesie, zniszczoną przez Niemców, a już odbudowaną, powstają wciąż nowe gigantyczne siłownie elektryczne na Wołdze, na rzekach Syberii, na Kaukazie, we wszystkich republikach związkowych.

Obok tych gigantów powstaje sieć elektrowni mniejszych i małych obsługujących wieś.

Marzenie Lenina o tym, aby w każdej chłopskiej izbie, w najdalszym zakątku kraju paliło się światło elektryczne, aby energia elektryczna zastąpiła ciężką i znojną pracę robotnika i chłopca — urzeczywistnia się na oczach naszych.

Bez rozwoju przemysłu, zwłaszcza przemysłu hutniczego oraz przemysłu budowy maszyn, kraj nie może być niezależnym, nie może się rozwijać. I dlatego stalowemu pięciolatek przewidywały rozwój budownictwa przemysłowego na skalę nieznana w dziejach. W ciągu Pięciolatek Kraj Rad przeobraził się z zacofanego kraju rolniczego w kraj przemysłowy. Wartość produkcji przemysłowej ZSRR obliczona w rublach złotych wzrosła, jak pokazuje wykres, z 16,7 miliardów rubli w 1913 roku do 205 miliardów rubli w 1950 roku. Zauważyć trzeba, że produkcja przemysłowa w 1948 roku zbliżyła się już obecnie do tej liczby. W ten sposób produkcja przemysłowa ZSRR 12-krotnie przewyższa produkcję przemysłową Rosji carskiej.